

Padėtis kaip 1939

Ar detente dalinama — svarsto Europa

Vytautas Meškauskas

Prezidentas Carteris - skelbė Amerikos media - pasiuntė sovietams ultimatumą: jei nepasitrauksite iš Afganistano per mėnesį, nedalyvausime Maskvos olimpiadoje! Na, ir prasidėjo pasikalbėjimai su sportininkais: ar jie už, ar prieš? Senatorius Kennedy, iš principo pritardamas boikotui, aiškino, kad gal geriau būtų nusiųsti tokią gerą komandą, kad toji Maskvoje laimėtų visus aukso medalius. Vargšelis iki šiol nežino, kad sportas Sovietijoje yra suvalstybintas - Rytų vokiečiai apskaičiavo, kad kiekvienam olimpijadoriui laimėtam aukso medaliui (daugiausia plaukime) jie išleido bent po 10 milijonų dolerių pasirošimui. Jei JAV mestų visus savo resursus, žinoma, jos galėtų laimėti. Bet ar aukso medaliais gali išvartyti sovietus iš Afganistano ar Centrinės Europos?

Tuo tarpu europiečiai, bent jų galvojančią dalį, kankina kitos mintys. Jei grįžta šaltasis karas tarp JAV ir Sovietų Sąjungos - kur yra jų vieta? Be jokių rezervų JAV pusėje, ar dar liko kiek vietos manevravimui? Ar detente, kurią jie mažiau ar daugiau buvo patenkinti, yra dalinama ar nedalinama - ar jie galėtų būti

neutralūs, bet vistiek dar liktu laisvės pusėje? Tas kvaršinančias mintis lengva suprasti, nors prasidėjus atominiam karui nė vienas žemės kampelis negali tikėtis būsiąs nepalietas. O tokias Vakarų Vokietijos strategines vietas nuo sovietų zonos skiria tik trijų valandų motorizuotų kolonų maršo laikas!

Pagal Der Spiegel leidėją R. Augsteina, detente Europoje yra štai kas: rusai Europoje apžiojo per didelę jos dalį, jie gali ją paspręsti, todėl europiečiams reikia geruokiu Maskvai įrodyti, kad toks apžiojimas jai pačiai pavojingas; kad jai apsimoka apžiūrą dalį, jei ne tiesiog išspiauti, tai bent mažiau tvirtai kasti.

Tas vaizdas palyginimas iš dalies gal yra teisingas. Vakarų Vokietija padeda Rytų Vokietijai ūkiškai stiprėti, kas leidžia jos gyventojams lengviau pakeisti jai primestą režimą ir ... tuo pačiu padeda sovietams. Panašiai yra su visa Rytų ir Centro Europa. Ūkiški ryšiai su Vakarais, o ypač tų kreditai, padeda ir ten lengviau pernešti primestus režimus.

Washington - galvojant apie priemones, kaip priversti sovietus 'susitvarkyti' - turėjo ateiti galvon, kad olimpijados boikoto ir dalies pašarinių grūdų sulaikymas gali nepasiekti to tikslo. Tolimesnis ėjimas, anto The New Republic, būtų kaip tik bet kokios talkos Rytų ir Centro Europos ūkiui sustabdymas. Tai, be abejo, priverstų sovietus kreipti daugiau dėmesio į satelitų būklę, didinti ten kariuomenę ir ūkinę paramą, kas savo keliu apsunks sovietų ūkį ir neleistų daug resursų skirti apsiginklavinimui kaip iki šiol. Sekantis logiškas žingsnis - galime pridėti - būtų visų pavergtų tautų kurstymas, kas atgavintų mūsų politinius veiksmus.

Bet visa tai JAV-bės negali padaryti vienos - krašto nuotai (Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIS READER'S DIGEST VYR. REDAKTORIUS

Plačiausiai pasaulyje skaitomo žurnalo "Reader's Digest", turinio 30 milijonų tiražą ir leidžiamą 15 kalbomis, Rytų Azijos laidų, leidžiamų Hong-Konge, vyriausiu redaktoriumi nuo š. m. sausio 1 d. paskirtas clevelandiečių Stasės ir Simo Laniauskų sūnus Viktoras Laniauskas.

Jis yra baigęs Columbus, Ohio universitetą su master laipsniu iš žurnalistikos. Studijuodamas universitete žaidė krepšinio komandoje ir karts nuo karto lietuvių žaidimo komandoje Clevelande.

Kelias metus dirbo UPA agentūroje žurnalistu Filipinuose, Maniloje, o paskutiniu laiku buvo Reader's Digest vyr. redaktoriaus pavaduotoju.

Aplankęs tėvus ir gimines Clevelande, buvo nuvykęs į redaktorių suvažiavimą Portugalijon ir dabar grįžo į savo darbovietę Hong-Konge.

Viktorui Laniauskui linkime sėkmės šiose aukštose pareigose.

Žiema Lietuvoje.

I. Jakulevičiaus piešinys.

Komunistai klastoja Lietuvos istoriją (3)

Lietuva alkoholizme pralenkia visus pasaulio kraštus

Lietuvoje vienam gyventojui tenka 76,5 litrai alkoholio, kai Prancūzijoje — 17,1, Italijoje — 12,4, o Švedijoje — 5,6.

Lietuvos pagrindinio leidinio "Aušra" Nr. 16 (56) 1979 m. gegužės mėn. spausdina Helsinkio susitarimų vykdymui remti Lietuvos visuomeninės grupės nario kun. Karolio Garucko, Ceikinių kėbono, atvirą laišką Lietuvos komunistų partijos centro komiteto pirmajam sekretoriui P. Griškevičiui, kurį čia ištiesai perspausdiname.

Tarybių Sąjungos politika religijos, atžvilgiu yra dviveidė, prieštaringa: kovoja su religija ir lygiagrečiai nori įrodyti pasauliui, kad Lietuvoje klesti niekieno nevaržoma sąžinės ir religijos laisvė. Neaišku, kuo valstybės vadovaujantys organai ir CK, kurio žinioje yra visa tarybinė spauda, laiko savo piliečius: protiniais žmonėmis ar kvaile-

liais, kurie net terminų neskiria, kas yra "kova su religija" ir kas "religijos ir sąžinės laisvė."

Pirmasis tautos sunaikinimo veiksnys yra bedievybė. Subedievintoje tautoje smunka žmonių moralė, tauta nyksta ir žūsta.

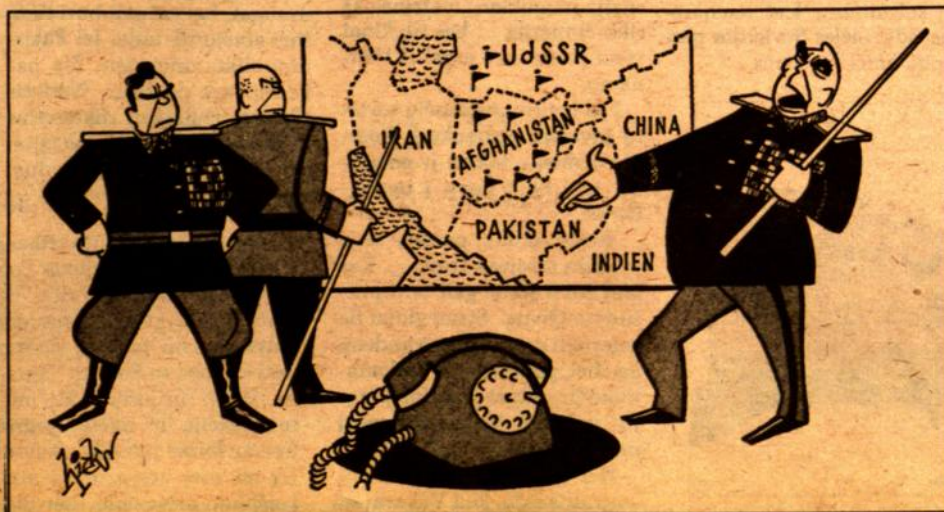
Prof. dr. Alg. Marcinkevičius straipsnyje "Kodėl žudome save" ("Mokslas ir gyvenimas", 1978, Nr. 1),

kalbėdamas apie alkoholizmą Lietuvoje, pateikia stulbinančius skaičius. "1967-1968 m. Lietuvoje išgerta 100.000.000 litrų degtinės ir vyno. 1975 m. vienas Lietuvos gyventojas išleido alkoholiniams gėrimams 162 rublius. 1976 m. vienam Lietuvos gyventojui teko 11,5 litro degtinės, 25 litrai vyno, 40 litrų alaus". Taigi vienam Lietuvos gyventojui 1976 m. teko 76,5 litro alkoholinių gėrimų. Profesoriaus lygiagrečiai pateikia statistines žinias kai kurių kapitalistinių valstybių: "1976 m. Prancūzijoje vienam gyventojui suvartotų alkoholinių gėrimų teko 17,1 litro, Portugalijoje — 16,9 litro, Ispanijoje — 14,1 litro, Italijoje — 12,4 litro, Švedijoje — 5,6 litro".

Tarybinei Lietuvai nepriylgsta nė viena paminėta šalis!

Mūsų šalyje girtavimui sudarytos puikiausios sąlygos. Alkoholinių gėrimų niekad nepritrūksta. Jie pardavinėjami beveik kiekvienoje maisto produktų parduotuvėje, o kaimų parduotuvėse — visose. 1979 m., prasidėjus Kinijos-Vietnamo karui, duonos buvo parduodama pirkėjui tik vie-

(Nukelta į 7 psl.)

— Kas iš jų pirmas prašys pagalbos?

SAVAITINĖ POLITIJOS Apvalga

Carterio kalba. — Staigmena iš Iowos. — Sacharovo ir Sasnausko suėmimai. — Britų ir prancūzų bandymai išgelbėti detente...

Prezidento Carterio kalba jungtiniame atstovų rūmų ir senato posėdyje keletą kartų buvo pertraukta ir palydėta plojimais. Tai reiškia, kad sovietų užmačias įžiūrėjo ne tik jis pats, bet ir kongresas, kuriame savo keliu atsispindi ir visos tautos, bent jos daugumos, nuotaikos. Sunku ką nors prikišti Carterio kalbos pagrindiniams punktam: JAV turi likti stipriausia valstybe pasaulyje; jei iškaitai Teherane nukentėtų, kaltininkai bus nubausti; Sovietų Sąjunga turi sumokėti konkrečią kainą už agresiją; bent koks bandymas kontroliuoti Persijos ilanką bus laikomas JAV gyvybinių interesų pažeidimu; jaunimas turi būti registruojamas eventualiam pašaukimui į kariuomenę; priklausomybė nuo užsienio naftos sudaro aiškų pavojų JAV saugumui; jei reikėtų — bus įvestas benzino racionavimas; JAV turėtų boikotuoti Maskvos olimpiadą.

Tam pritariant, tenka tik apgailestauti, kad visos siūlomos priemonės gali būti paverptos. Pvz., nuo registracijos iki kariuomenės pašaukimo ir apmokymo praėis keli metai, o kas bus, jei sovietai nenorės to laukti ir panaudos savo pranašumą dabar? Atsakomybė už priklausomybę nuo užsienio naftos priklauso išimtinai kongresui, kurio nariai bijojo netekti savo vietų, jei pakiltų benzino kainos — kas yra vienintelė priemonė sumažinti jo vartojimą ir paskatinti pakaitalų jam ieškojimą.

Zinia, Carteris galėtų pasiteisinti, kad jei jis į rinkimus eitų su tokia programa kaip dabar paskelbė kalboje, jis jų nelaimėtų ir šiandien būtų visai pamirštas. Dar prieš kelis mėnesius turėjome konstatuoti šioje vietoje, kad — jei tada būtų vykę rinkimai — didžiųjų partijų kandidatais būtų Kennedy ir Reaganas. Teherano ir Afganistano įvykiai situaciją taip pakeitė, kad Carteris Iowos valstybės populiarumo konkurse, kuris buvo įžanga į pirminių rinkimų sezoną, Kennedy nugalėjo 2 prieš 1 santykiu! Ir nepaisant to, kad griežė tokio nepopuliaraus Iowoje žingsnio, kaip javų embargo į Sovietų Sąjungą. Šiuo metu atrodo, kad demokratams nėra kitos išeities, kaip tik burtis apie Carterį, kurio populiarumas visai neseniai buvo nukritęs iki šiol nė vieno

"Aplankykite Sovietų Sąjungą kol Sovietų Sąjunga jus neaplinkė!"

prezidento nepatirto laipsnio. Tiesa, viskas dar gali atsitikti. Ir Carteriui ilgainiui gali pasidaryti neįmanoma gerai atsikirsti į konkurentų kaltinimus, kad jis pats privedė kraštą prie tokios liūdnos padėties.

...

Respublikonų pusėje Iowa padėjo iškilti George Bush, kurio vardas iki šiol daugumai amerikiečių, nors buvo girdėtas, mažai ką sakė. Faktinai jo patyrimas (jis buvo kongresmanu, resp. partijos pirmininku, CIA direktorium, ambasadorium JT-oms ir R. Kinijai) leidžia manyti, kad jis tikrai prezidento pareigoms, o svarbiausia — pažįsta sistemą kurioje turėtų dirbti. Tuo tarpu Reaganas, nors ir labai mielas daugumai partiečių širdim, tačiau vargai ar turėtų pasisekimo platesnėse masėse, kurios — kad ir nusivylusios dabartine būkle — greičiausiai ne bus dar linkusios grįžti prie griežto konservatizmo.

...

Tuo tarpu sovietų atsakymas į Amerikos nuotaikų keitimąsi buvo disidentų dr. Sacharovo, kuris iki šiol turėjo privilegiją atstovauti visą opoziciją Sovietų Sąjungoje, išėjimas į Gorkio miestą, kuris yra neprieinamas lankytojams iš užsienio. Izvestijoje pasirodė kaltinimas, kad Sacharovas išdavinėjęs Sovietijos paslaptis amerikiečiams.

Ryšium su olimpiados ruošia ir noru, kad joje nepasireikėtų kovotojai už žmonių teises, šalia A. Terlecko Lietuvoje buvo suimtas ir Julius Sanauskas, apie ką tik dabar pranešė 'amnesty international'. Ukrainoje buvo suimti ir nubausti kalėjimu 8 Helsinkio komiteto nariai.

...

Pirmame psl. susipažinę su vokiečių reakcija į Afganistano užėmimą, trumpai sustokime prie britų ir prancūzų reakcijos. Vokiečiai, kurie yra arčiau Sovietų Sąjungos ir tuo pačiu daugiau priklauso nuo JAV jėgos, realiau pažįsta gresiančius pavojus. Kaip matome iš poros pavyzdžių, jų karikatūristai ryškiai išvaizduoja situaciją. Vienoje jų vaizduojamas 'Inturisto' biuro Vokietijoje langas su dideliu skelbimu: Aplankykite Sovietų Sąjungą dar prieš jai aplankant jus!

Kol kas britų konservatyvi vyriausybė bent žodžiais pasirodė ištikimiausia sąjungininkė, tačiau ir britai turi abejonių. Liberalus Manchester Guardian samprotauja:

'Pereitais metais šalia sovietų invazijos į Afganistaną pergyvenome dar keturias. Vietnamas užpuolė Cambodiją. Kinija puolė Vietnamą. Tanzanija užpuolė Ugandą. Prancūzija panaikino Centrinės Afrikos imperiją ... bet tik kinai vieni pasitraukė atgal iš Vietnamo.'

Dėl įvairių priežasčių sovietų invazija susilaukusi didesnio dėmesio, tačiau ji nebūtinai turi išeiti jiems į naudą. Girdi:

'Rusai sunkiai pažeidė savo prestižą ir šansus Irane ... Kas laimėta Kabule gali būti prazudyta Qome. Strateginiai jie priartėjo prie Indijos vandenyno, bet politiniai ir diplomatiniai jie patyrė pralaimėjimą. Jie pažengė vieną žingsnį į priekį, bet du atgal ...'

Dėl Pakistano tas pats savaitraštis rašo, kad Vakarai susijaudino ne tiek dėl Afganis-

Iš kitos pusės

Atsimenate ginčą apie Bendruomenės pirmumą tarp mūsų veiksmų, nes jos, valdžia demokratiškai rinkta? Atseit, ji daugiau 'košer' demokratišame pasaulyje. Aš tada pastebėjau, kad jos teoretinėje struktūroje netrūks fašistinių elementų. Dėl to išsiseidė Stasys Barzdukas DRAUGE, o H. Žemelis pacitavęs iš mano atsakymo šioje vietoje Barzdukui kas jam tinka, paskutiniame AKIRAČIŲ spaudos veidrodyje nuo savęs priduria:

"...visose enciklopedijose apie Italijos fašizmą paaiškinta, jog tai diktatūrinė valdymo sistema, kuri nepripažįsta opozicijos, laisvos spaudos ir kitokių pilietinių teisių.

Tai koks čia ryšys tarp Bendruomenės ir fašizmo? Gal būt tik toks, kad fašizmas pabrėžia tautą. Bet ir mūsų tautininkai tą patį daro, tačiau jų juk Meškauskas nelaiko fašistais. O gal ...?"

Dėl to tenka pasakyti, kad Bendruomenė savo nariais laiko visus lietuvius, kaip valstybės savo piliečius: ar jie nori ar nenori, tuo tarpu tautininkai savo narius išskiria iš bendros masės. Nesu girdėjęs, kad kas laikytų kiekvieną lietuvį tautininku. O dėl nepripažinimo opozicijos — koks gi triukšmas keliamas dėl reorganizuotos Bendruomenės susikūrimo. Juk turime keletą Amerikos Lietuvių Susivienijimų ir dėl to niekas nesijaudina. Tiesa, kad nūdien Bendruomenė niekuo neišsiskiria nuo kitų lietuviškų organizacijų, tačiau mes kalbame apie ambicijas, bet ne tikrovę. O toji AKIRAČIŲ bendradarbio ir bendruomenininko Mykolo DRUNGOS teigimu yra:

"Šiandien daugumas Amerikos lietuvių savo išsivieškoje bendruomenėje tegali tenkinti tik mažą savo psichologinių, socialinių ir apamai žmogiškų reikalavimų dalį." (žiūr. Santaros 25 m. suakutvinį leidinį).

Atrodo, kad Žemelis, skaitydamas kitus laikraščius, neskaito savo paties Akiračių. Beveik tuo pačiu laiku, kai prikišau Bendruomenei fašistinius elementus, V. Rastenis rašė to mėnraščio 9 Nr.:

"...Vlikas, anuomet pateikdamas Chartą, sankcionavo jau seniau Lietuvoje išpopuliarėjusią tautos sąvokos sampratą, turinčią RASISTINĮ PRIESKONĮ". (Rastenio pabraukta). vm

tano, bet dėl to, kad tai yra žingsnis į Pakistaną, kuriam Carteris dabar žada karinę ir ūkinę pagalbą. Galimas daiktas, kad Brežnevas siekia sušaldyti Pakistaną, paskelbti Balučistaną nepriklausoma valstybe ir ten gauti uostą, jei tik tam pasitaikytų gera proga.

Bet ruošiantis remti Pakistaną reikėtų atsiminti, kad dar prieš 5 metus Pakistanas žiauriai numalšino sukilimą Balučistane. Tai padarė Pakistano armija, apginkluota Amerikos. Toliau į šiaurę buvo suimti patanų tautos, kuri gyvena Afganistano ir Pakistano pasienyje, politikai svajoja apie Patonistaną, sujungiantį 14 milijonų patanų iš Afganistano ir Pakistano teritorijų. Jei dabar Pakistanas gaus Amerikos helikopterius naikinti balučių kaimus, tai duos puikią progą sovietų propagandai. Sakoma, kad priešas mano priešo yra mano draugas, bet tai gali būti tiesa šiuo atveju tik tada, jei Pakistano diktatorius gen. Zia pakeistų savo politiką. Norintis tik pats išsilaikyti diktatorių yr ne daugiau patikimas sąjungininkas, kaip išsigandusi Kinija ...

...

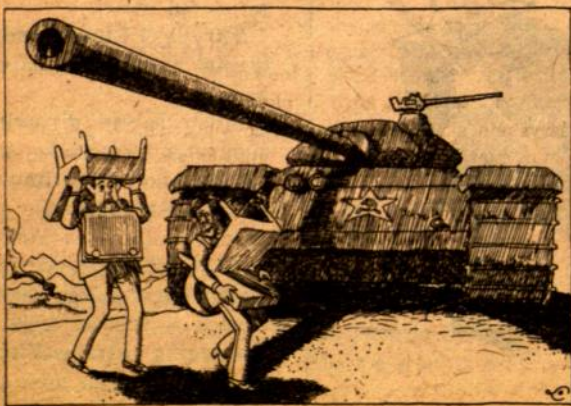
Prancūzijos užsienio reikalų ministeris Jean François-Poncet pareiškė, kad jo kraštas 'detente' laiko lygiai išbalansuotu dalyku ir už tat esą svarbu tęsti dialogą su Sovietų Sąjunga, kad ji susipažintų su 'mūsų reakcija ir iniciatyvomis' tose ar kitose pasaulio dalyse. Už tat mes nesvarstome atsi-keršijimo priemonių, bet planuojame kalbėtis su Sovietų

Sąjunga, kad jai parodžius, jog detente vertiname'. Jis taip pat pripažino, kad 'atsitiktai įvykiai padarė žalos detentei'.

Dėl to Jacques Amalric rašo kairiųjų Le Monde skiltyse, kad kai kas Paryžiuje viliasi, jog sovietus Afganistane ištiks karinė katastrofa. Bet to niekas viešai nepaaiškina ir tokiu būdu išėjo, kad Paryžius griežčiau pasmerkė Teheraną už 50 įkaitų paėmimą negu Maskvą už viso krašto pavergimą.

...

Užsiminus karinę situaciją Afganistane ... Apie ją rašo Reuterio korespondentas Charles Gambelin. Jis patyręs iš NATO sluoksnių, kad jiems didelį išpuolį padarė sovietų sugebėjimas greitu laiku užimti visą kraštą panaudojant tik pasienio kariuomenės dalis. Ope racijoms Afganistane sovietams nereikia atitraukti divizijų iš Vakarų ar Tolimųjų Rytų. Pietiniame rajone sovietai turi 23 divizijas, toliau į šiaurę, pasienyje su Kinija, jie laiko dar 46. Europinėje Sovietijos dalyje yra 66 divizijos ir satelitų kraštuose 31. Kol kas rezervistai buvo pašaukti tik iš pasienio sričių papildyti divizijas, kurių dauguma iki šiol turėjo tik 50% numatytų karių. Sovietija turinti apie 1200 didelių transportinių lėktuvų, kurie visi kartu iš sykio gali perkelti dvi divizijas. Didieji AN-22 tipo lėktuvai gali pakelti modernų T-62 tanką ir jį nuskraidinti 5,000 km. Reikalui esant karo aviacija gali pasitelkti ir 1,300 lėktuvų iš Aerofloto.

— Mes paprašysim juos pasikalbėti...

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepaspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

VLIKO ATSIŠAUKIMAS

Mieli lietuviai.

Šiandieniniai tarptautiniai įvykiai, iššaukti Sovietų Sąjungos Afganistano okupacijos ir revoliucinė, Sovietų Sąjungos sukurstyta, anarchija Irane, stipriai sukrėtė laisvąjį pasaulį ir gali labai reikšmingai atsiliepti į Lietuvos laisvės siekimus.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas vykdydamas savo įsipareigojimus skelbia:

1. VLIKas deda visas pastangas Lietuvos nepriklausomybės atstatymui. Jo paskirtis yra atstovauti Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos reikalams;

2. VLIKas siekia dirbti artimame ryšyje su Diplomatine Tarnyba, visais patriotiškų tikslų lietuviams ir visomis organizacijomis;

3. Savo tėvų išlaikytą Lietuvių Tautos gyvybę lietuvis perduoda ateities kartoms, kad amžinai gintume Lietuvą;

4. VLIKas smerkia Sovietų Sąjungos kėslus Afganistane ir kitur, pritardamas JAV ir kitų laisvojo pasaulio valstybių ekonominiams ir technologiniams boikotams, jungiasi prie šio žygio sekančiai:

a. Deda visas pastangas paveikti laisvojo pasaulio valstybes, kad jos nedalyvautų olimpiniuose žaidimuose Maskvoje ir okupuotoje Estijoje 1980 metais, moraliniai pasmerkdamos Sovietų Sąjungą;

b. Apeliuoja į visus laisvojo pasaulio lietuvių tiesioginius ir per visų kraštų lietuvių organizacijų vadovybes, kad nei vienas lietuvis nevažiuotų į okupuotą Lietuvą ir olimpiadą Maskvoje, jei ji ten vyktų, tuo prisidėdamas prie kitų valstybių moralinio ir ekonominio boikotavimo Sovietų Sąjungos;

c. Šio moralinio ir ekonominio boikoto sėkmingam atsiekimui, VLIKas kreipiasi į visas lietuvių organizacijų vadovybes, lietuvišką spaudą ir radiją, prašydamas paremti šį VLIKo atsišaukimą.

5. Tautinis solidarumas yra aukščiausia tautinė dorybė. Tik vieningas visų lie-

tuvių įsijungimas į šią VLIKo akciją duos laukiamų vaisių.

Lietuva ir lietuvių tauta šaukiasi kiekvieno lietuvių pagalbos.

Vyriausias Lietuvos
Išlaisvinimo Komitetas

1980 m. sausio 17 d.

VLIKO PIRM. DR. K.
BOBELIS RAŠO:

Paskutinių kelių mėnesių tarptautiniai įvykiai aktualiai gali reikšmingai paliesti ir Lietuvos likimą.

Sovietų Sąjungos karinė intervencija Afganistane ir užkulisinė intriga Irane iššaukė didelę pasaulio valstybių reakciją. Sovietų Sąjungos pasmerkimas Jungtinėse Tautose yra svarbus laisvojo pasaulio valstybių moralinis laimėjimas.

VLIKo vadovybė, pritardama JAV ir kitų laisvojo pasaulio valstybių žygiams boikotuoti Sovietų Sąjungą ekonominėje ir technologinėje srityje, taip pat ėmėsi iniciatyvos ir deda visas pastangas, kad būtų išplėstas ir moralinis sovietų Sąjungos boikotas. Pirmas žingsnis moraliniai pasmerkti Sovietų Sąjungą būtų laisvų pasaulio valstybių atsisakymas dalyvauti olimpiniuose žaidimuose Maskvoje, 1980 metais.

VLIKo vadovybė kreipėsi į JAV Prezidentą Carterį, įtakingus JAV senatorius, Atstovų Rūmų narius ir kitų valstybių Anglijos, Vokietijos, Kanados, Australijos ir kt.) prezidentus ar ministerius pirmininkus, bandydama daryti įtaką, kad olimpiniai žaidimai Maskvoje būtų boikotuojami ir laisvojo pasaulio valstybės juose nedalyvautų.

Tuo pačiu, VLIKo vadovybė apeliuoja į viso pasaulio lietuvių, kad visi vieningai tuoju nutrauktume visas keliones į pavergtą Lietuvą ir bent šiuo mažu pavyzdžiu prisidėtume prie pasaulio valstybių jau pradėto Sovietų Sąjungos boikoto.

Prašome visų organizacijų vadovybių padaryti atitinkamus pareiškimus savo kraštų lietuviams remiant šį VLIKo šauksmą, nes tik

Padėtis kaip 1939...

(Atkelta iš 1 psl.)

kos, nors ir smarkiai pasikeitusios, dar nėra taip toli nuėjusios - o jei pati Amerika dar neatsibudo, negalima reikalauti, kad Europos kraštai būtų 'katalikiškesni už popiežių'. Ju politikai ieško išeities. Ir kai kurie vokiečiai, kaip pvz. Brandt, svajoja, kad dabar jų kraštui būtų geriau laikytis prancūzų, kurie visados buvo daugiau savistovesni, negu amerikiečių skverno.

Tos nuotaikos ir dvejonės pasireiškė paskutiniuose Bonnos seimo diskusijose. Kancleris Schmidt, kuris paskutiniu laiku sirgo gripu ir atostogavo, i Washingtoną buvo pasiuntęs du savo partijos tarptautinės politikos ekspertus: partijos reikalų vedėją Bahr ir ginklavimosi specialistą, seimo atstovą Pawelczyk. Tie grįžo patyre, kad čia niekas nieko tikro nežino. Zvalgybos (Bundesnachrichtendienst) viršininkas Klaus Kinkel raportavo, kad sovietai greitai iš Afganistano nesitrauks, kad jie bandys išplėsti savo įtaką Irane, neišskiriant ir invazijos į tą kraštą.

vieningas įsijungimas į šį mūsų protestą duos laukiamus rezultatus.

Lietuvos laisvės kova — reikalinga kiekvieno mūsų pagalbos ir pasiaukojimo!

PLB PIRM. INŽ. V.
KAMANTAS RAŠO:

Atsižvelgiant į vėliausius pasaulinius įvykius, PLB valdyba ir PLB Visuomeninių Reikalų Komisija ragina visas Kraštų valdybas:

a. Telegramomis arba laiškais kreiptis į savo kraštų vyriausybes prašant remti JAV pastangas mėginant išlaisvinti įkaitus Irane. Šių telegramų-laiškų nuorašus siųsti JAV ambasadoms.

b. Kreiptis į savo kraštų vyriausybes išreiškiant protestą prieš Sovietų invaziją Afganistane, primenant Lietuvos okupaciją 1940 m. ir raginant boikotuoti Olimpiadą Maskvoje.

Artėjant Vasario 16 — Lietuvos Nepriklausomybės šventei — Kraštų valdybos prašomos:

a. Ruošti minėjimus, kuriuose ypatingas dėmesys būtų skiriamas Lietuvai, iškeliant jos kovą dėl laisvės ir nepriklausomybės (pagrindžio spauda, politiniai kaliniai, disidentai) bei prisimenant Lietuvos žmonių atsiekimus kultūrinėje srityje.

b. Kartu su Vasario 16 švente paminėti mūsų gėžinės literatūros pradininko Kristijono Donelaičio 200 metų mirties sukaktį (vasario 18 d.).

c. Prisimenant PLB seimo nutarimą, kartu su Vasario 16 minėti ir karaliaus Mindaugo vainikavimą (Lietuvos valstybės įkūrimą).

Tokių pranešimų akivaizdoje Schmidto pareiškimas seime buvo labai santūrus: 'Afganistano užėmimas visų pirma liečia Rytų-Pietų santykius, bet kiekvienas politinių jėgų lygsvaros pasikeitimas turi įtakos ir į Vakarų-Rytų santykius'. Jis kartu pabrėžė, kad - 'Mūsų solidarumas su JAV yra mūsų saugumo pagrindas, ir kartu Berlyno'. Bet kaip toli V. Vokietija eis savo paramoje JAV-bėms jis nepasakė - ir faktinai negalėjo pasakyti - nes ir Carteris nežino kur toliau eis. Bonnos vyriausybės koalicijos partneris, liberalas užsienio reikalų ministras Genscher, kurį sovietai paskutiniu laiku labai smarkiai puolė kaip 'detentes duobkasi', buvo daug šiltesnis JAV-bėms: 'mes nepulsime JAV iš užpakalio ir nevarysime bizių, kurių amerikiečiai nebedaro ...'

Krikščionių-demokratų pirm. Helmut Kohl priminė, kad sovietų Vengrijos ir Cekoslovakijos užpuolimas sukėlė tik pasipiktinimą, kuris po kelių mėnesių praėjo. Jis priminė kanclerio (socialdemokratų) partijoje pasigirdusius balsus, kad sovietai tik savo saugumu

rūpinasi ir neturi kitokių užmačių. Tuo tarpu Maskva išnaudojusi progą išveržti į tą tuštumą, kurį Amerika paliko pasitraukdama iš Vietnamo. Dabar reikia ne detentes iliuzijas atstatyti, bet gelbėti laisvę taikoje.

Krikščionių-socialistų pirm. (ir kartu su krikdemais kandidatas į būsimus kanclerius) Josef Strauss aiškino, kad Maskva norinti kontroliuoti naftos tiekimą Europai ir tuo pačiu ją dominuoti. Idomu, jog ir jis pastebėjo, kad Vakarų Vokietijos susitarimai su Maskva, nors esą 'blogi, tačiau galioja' ir jų reikia laikytis. Analistai išveda, kad Straussas tuo nenori sugadinti savo numatomos kelionės į Maskvą, kas jam labai padėtų rinkikų akys.

Kaip ten būtų ... dabartinė padėtis labai primena 1939 metus. Bėda, kad kas juos atsimena, jau turi būti pensininko amžiaus.

OPPORTUNITY FOR RN's & LPN's

Applications are being taken for full & part time on all shifts. Salary commensurate with experience and ability. Excellent benefits & working conditions. Apply call or write Personnel Department.
M. J. CLARK MEMORIAL HOME
1546 Sherman S. E.
Grand Rapids, Mich. 49506
(49-8)

Šis bei tas SKIRPSTAS

Pernykščiai Vilniaus universiteto sukaustuviniai metalai buvo mum gana derlingi gerų, vertingų knygų pasirodymu (tiksliai skaitytojų kadry siaurėjimas rodo visuomenės kultūrinį nuomukį ir kelia rūpestį: pas mus jau sunku net ir tikrai gerom, rimtom knygom gimti be mecenatų paramos).

• Ypatingai išskirtinas yra kalbininko dr. Antano Salio poirtinių Raštų I tomas — apie mūsų bendrinę kalbą. Tai mokslinis, o sykiu ir praktinės reikšmės veikalas, dr. Petro Joniko žinoviškai ir apdairiai suredaguotas. Knyga didoko formato, apie pusšesto šimto puslapių, talpia turininga: kone kiekviena eilutė ar pastraipa vis ką nors prasmingo išaiškina. Čia sudėti A. Salio įvairiom progom ar pastoviom skiltim rašyti straipsniai bei straipsneliai apie mūsų kalbos esminius dalykus ir praktines smulkmenas. Paliečiama kasdienės kalbos vartoseną su jos ydom, mokyklinė, spaudos, teatro kalba ir kt. Panagrinėjama rašyba, skyryba, didžiųjų raidžių rašymas, tikriniai vardai, žodžių tartinis ir kirčiai.

• Mum dabar labiausiai pravartūs tebėra tie gausūs patarimai Klausimų kraitele ir Kalbos skiltelė (iš Gimtosios Kalbos ir Lietuvos Aido skiltių). Tai abejotinų ir klaidingų žodžių bei posakių tikslūs išaiškinimai dar anais laikais, bet tas pačias klaidas tebedaro ir šiandien spaudos darbuotojai, kalbėtojai ir kiti kultūros vadovai. Tarp daugybės pavyzdžių randame štai atitiesintus dažnus mūsų suklupimus: rūbas ir drabužis, tiekti ir teikti, apyskaita ir ataskaita, spaudinys ir spausdinys Žigimantas ir Žygimantas, gerbūvis ir gerovė, sąstasas ir sudėtis, davinys ir dėmuo, pasiekti ir atsiekti, lietsargis ir skėtis ir daug, daug kitų.

Panašiai tebėra naudingas mum ir čia perspausdintas 1939 m. Kalbos Patarėjas — ypatingesnių žodžių žodynelis. Svetur dabar mum visiem jautru savos kalbos sveikata išlaikyti, tad šis A. Salio raštų I tomas — tikras praktinių kalbos žinių aruodas — bus didelė pagalba. Būtinai įsiskaitykim puslapį po puslapio, kad nedarytume gėdos sava kultūrai netinkama kalbos išraiška.

• Iš dailiosios raštijos knygų gal labiausiai pradžugins R. Spalio romanas Širdis iš Granito. Juoba patrauklu imti į rankas, kad čia tebeveikia tie patys spalvingi personažai, jau pasireiškę to autoriaus Vienos kartos istorijos ciklo romanuose, nes nuo pat ciklo pradžios jau visus sužavėjo Gatvės berniuko nuotyčiai. Paskiau tie vaikai vėlesnėse knygose išaugo į gimnazistus ir studentus, o užgriuvus karo ir okupacijų negandom jie dar gyviau išryškėjo skaudžiausias charakterio išbandymais. Šis naujas romanas (dar to ciklo ne paskutinis) nuveda mus tėvynės dabartinę žiaurią tikrovę, į partizanų slaptavietes ir susirėmusius su okupanto smogikais bei saugumo rykliais. Čia tie patys asmenys — Alėjūnas, Sereika, Vaitas, Nijolė — dar išpuodingiau atsiveria beviltiškose situacijose po tautudžio atėjūno kalavijų.

R. Spalio romano fabula kaip visad rieda nuostabiai gyvai ir veiksmingai — tai teigiama jo kūrybos žymė. Irgi turinys realiai ryškus ir idėjiškai rimtas, o sklandus ir lengvai dinamiškas stilius magina skaitytoją nepadėti knygos lig paskutinio puslapio. Ir lauksim pažadėtos tolesnų įvykių eigos, nes tie veikėjai jau tapo mum savi ir nepamirštami būčiai, mus jaudina jų gyvenimas ir likimas.

Septintą dešimtmetį išlydėjęs (1)

NAFTOS KAINOS

Juratė Statkutė de Rosales

1972 metų liepos mėn. 19 dieną, Dirva atspausdino pirmą mano straipsnį apie naftą.

Septinto dešimtmečio pradžios naftos kainos, kurios buvo atspausdintos Dirvoje 1972 m. liepos 19 d., Nr. 55.

Kraštas	Gamybos kaina	Mokesčiai	Transportas iki Rotterdamo	US \$ kaina FOB Rotterdam
Iranas	US \$0.12 plius	1.07 plius	0.94	viso 2.13 per US Barel
Irakas	0.15	1.02	0.99	2.16 per US Barel
Kuwait	1.07	0.98	0.97	2.02 per US Barel
Saudi Arabia	0.15	1.07	0.95	2.17 per US Barel
Libija	0.30	1.37	0.28	1.95 per US Barel

Kai tą kainų sąrašą tuomet pasiūčiau Dirvai, drauge aprašiau 1971 metų pradžioje Teherane pasirašytas sutartis apyvostas. Teatleidžia man skaitytos, jei atkartosiu anuo met, 1972 metais, išreikštą savo nuomonę: "Teheranos sutarties patirtis išsprendė iki šiol dvilypę JAV padėtį naftos interese. Teherano konfliktas įrodė, kad JAV užsienio bendrovių padėtis yra nepatvari ir, kad tiesioginiai JAV interesai yra veikiau 'pirkėjo interesai'.

Cia reiktų trumpam sustoti ir duoti papildomą paaiškinimą. Iki 1971 metų Teherano sutarties pasirašymo, JAV buvo drauge pirkėjas ir pardavėjas naftos - tiek JAV-bėse gamintos, tiek kituose kraštuose eksploatuojamos. Nesovietiniam pasaulyje, pav. artimuo-

Prie straipsnio tuomet pridėjau 1970 metais galiojusį naftos kainų sąrašą.

se rytuose, Pietų Amerikoje, Azijoje, Afrikoje, naftos šaltinių eksploatacija ir pardavimą vykdė JAV, Anglijos ar kitų Vakarų Europos kraštų bendrovės. Po Teherano sutarties, naftos gamybos ir pardavimo kontrolė iškrito iš vakarietiškių bendrovių rankų ir perėjo į OPEC kraštų rankas.

Tolimesnis naftos kainų kilimas tebuvo logiška pasėka to esminio pasikeitimo pasaulio prekyboje. Kartoju: naftos kainų kilimas buvo ne kas kita kaip neišvengiama, lengvai numatyti jau 1971 metais, Teherano sutarties pasėka. Kaip fatališka ir nuosekliai tuomet užmegsti įvykiai kėlė naftos kainą viso dešimtmečio bėgyje, parodo mums naftos kainų sąrašas, sudarytas 1979 metų gruodžio 30 dieną.

Septinto dešimtmečio galo naftos kainos. Minėtos kainos buvo nustatytos ir paskelbtos tuojau po OPEC konferencijos Caracas mieste, 1979 m. gruodžio mėn. 29 dieną. (Šiuo metu, Afganistano įvykių pasekoje, šios kainos jau yra pasikeitusios).

Libijos nafta — pardavimo kaina be transporto — US \$34.72 per b.
Oman nafta — pardavimo kaina be transporto — US \$28.20 per b.
Indonezijos nafta — pardavimo kaina be trans. — US \$30.00 per b.
Irako nafta — pardavimo kaina be transporto — US \$26.00 per b.
Saudi Arabijos nafta — pardavimo kaina be transporto — US \$24.00 per b.
Venezuelos nafta — pardavimo kaina be transporto US \$26.00 per b.

Kai šiandien peržiūriu aną savo straipsnį, rašytą apie naftą 1972 metais, pastebiu gana tikslų įvykių įvertinimą ir drauge nemažą anuometinę savo klaidą. Keistai tuomet mes dar galvojome - su tokia senoviška galvoseną - paremta tradiciniais 'marketing' dėsniais. Tuomet atrodė, kad pasaulį valdys tas, kas mokės atlaikyti kainų konkurenciją! Siandieną žinome, kad turėti žaliavų yra svarbiau, negu jas parduoti. Kaina svarbos nebetur, nes konkuruoja pirkėjai, ne pardavėjai.

Tuomet, anais 1972 metais, pasaulis dar vis vadovavosi šiandieną nebegaliojančiais kainų konkurencijos dėsniais. Sovietai irgi dar matyt galvojo apie vakarus prekybinės kainų konkurencijos terminais. Jie atvirai kreipė savo pastangas naftos eksporto kryptimi. 'World Petroleum' žurnale matydavau sovietų Sojuznaftexporto įstaigos skelbimus. Ejo kalba apie oleoduktus į Japoniją, ir net buvo kalbama apie oleoduktą iš Sibiro į Aliaską. Lietuvoje, 1971 metais pradėta statyti Mažeikių naftos perdėbimo įmonė liudijo sovietų planus eksportuoti naftą į Vakarų Europą. Gigantiškas Mažeikių projekto mastas, ekvidistinė Mažeikių padėtis tarp Rygos ir Klaipėdos uostų, sovietų tuometiniame penkme-

tyje duota Mažeikių projektui svarba - visa tai rodė sovietų ruošimąsi eksportuoti naftą į vakarus pro Baltijos uostą. Kitas aiškus manevras buvo tuometiniai sovietų skelbiami skaičiai apie jų naftos rezervus. Skelbiamieji skaičiai statė sovietus į didžiausius pasaulio naftos rezervus turinčio krašto padėtį ir ruošė būsima sovietų autoritetą nustatant naftos kainas.

Tačiau 1973 metais sovietai labai staigiai nustojo kalbėti apie savo naftos rezervus ir apie naftos eksportus. Dingo skelbimai vakariečių spaudoje. Lietuvoje, Mažeikių rafinerijos statyba sulėtėjo, vietinė spauda nustojo kalbėjusi apie

Brazilijos lietuviai

Stasys Vancevičius

"MŪSŲ LIETUVA"
ISIGIJO NAUJĄ
SPAUSDINIMO MAŠINĄ

Lietuvių kunigų saleziečių leidžiamas ir redaguojamas, vienintelis Brazilijos lietuvių kolonijoje savaitraštis, įsigijo naują ofseto spausdinamą mašiną "Davidson 701". Nauja mašina kainavo apie 25,000 dolerių. Pirkta trumpalaikiam išsimokėjimui ir jos pirkimo išlaidoms padengti "M. L." paskelbtas 'spaudos vajas', kurį, kiek galėdami, aukomis remia vietos lietuviai.

Rugsėjo 15 dieną "M. L." administratoriaus kun. St. Šileikos ir kitų iniciatyva buvo surengtas spaudos vakaras su dainos mėno ir tautinių šokių programa. Visas spaudos vakaro pelnas paskirtas laikraščio popieriaus pagerinimui. Dabar "M. L." išeina kas savaitę ant gero popieriaus, nors formatas truputį sumažintas, bet padidintas puslapių skaičius.

TRYŠ NAUJŲ METŲ
SUTIKIMAI

Sao Paulo lietuvių kolonija 1979 metų pabaigoje surengė net tris Naujų 1980 Metų sutikimus gruodžio 31 dieną. Vienas N. Metų sutikimas buvo suorganizuotas šv. Juozapo Liet. Kat. Bendruomenės klebono kun.

Mažeikių statybas ir galop atrodė, kad Mažeikių projektas visai užšalo. Išoriniai ženklai pradėjo nurodyti, kad sovietų nafta bus skirta ne eksportui, o susirėmimui su JAV-bėmis.

Sovietų politikos posūkis naftos atžvilgiu buvo per staigus ir per ryškus, kad jo nepastebėti. Įpusėjus 1973-iesiems metams, sovietų užuominos apie savo žaliavas taip aiškiai parodė ruošimąsi ekonominiam ir/ar kariniam susirėmimui su JAV, jog beliko tik nustatyti, kada sovietai atsidurs susirėmimo pradžiai tinkamoje padėtyje. 1973 metų rugsėjo 19 dienos Dirvoje jau galėjau samprotauti: "Tokioje padėtyje jie (sovietai) greičiausiai rasis 80-ajame dešimtmetyje, bet ne vėliau".

(Bus daugiau)

Juozo Šeškevičiaus iniciatyva. Antras suorganizuotas Dr. J. Basanavičiaus liet. mokyklos rėmėjų būrelis, o trečiasis Liet. S-gos "Alianca".

RIO DE JANEIRO
LIETUVIAI NETURI
LIETUVIO KUNIGO

Mirus Rio de Janeiro lietuvių kapelionui kun. Janilioniui, o prelatui Zenonui Ignatavičiui išvykus į Romą (kur jis irgi mirė 1975 metais), šios kolonijos lietuviai liko be lietuvių kunigo. Pastoracinį patarnavimą Rio de Janeiro lietuviams dažnai atlieka kun. Mečislovas Valiukevičius, kuris turi savo šv. Sebastijono brazilų parapiją Niteroi mieste. Retkarčiais Rio de Janeiro liet. kolonijoje atlaiko lietuviškai mišias ir aplanko šeimas vienas kitas kunigas iš Sao Paulo.

Pasitraukęs iš šv. Juozapo parapijos klebono pareigų S. Paulyje prel. P. Ražinskis, buvo paskirtas Rio de Janeiro lietuvių klebonu, bet jis visą laiką gyvena Sao Paulo mieste ir labai retai pasirodo naujoje parapijoje.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ
ANSAMBLIS
"NEMUNAS" DALYVAUS
TAUTINIŲ ŠOKIŲ
ŠVENTEJE

Gruodžio mėn. 2 dieną grįžo iš Š. Amerikos į Sao Paulo Lietuvių Tautinių Šokių Ansamblio "Nemunas" vedėjas Jonas Lukoševičius. Ansamblis "Nemunas" yra pagarsėjęs ne tik lietuvių kolonijoje, bet ir kitatautiųjų tarpe, nes dažnai yra kviečiamas vietos brazilų, japonų ir kitų kolonijų dalyvauti kultūriniuose rengimuose. "Nemuno" ansamblys sudaro virš 30 šokėjų.

J. Lukoševičiui pavyko gauti paramą iš Tautinių Šokių šventės Komiteto ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, padengimui dalies kelionės išlaidų iš S. Paulo į Šiaurės Ameriką, kur tą šokių šventę įvyks, berods š. m. liepos mėnesį, Chicagoje.

NAUJA VALDYBA

Lietuvių Kat. Moterų Draugija išrinko naują valdybą 1980 metų kadencijai. Iš 15-kos kandidačių į naują valdybą buvo išrinktos: Ana Dirsyte Korolov, Ona Guzikauskienė, Angelina Tartarūnienė, Danutė Silickaitė-Jones ir Apolonia Baltaduonienė. Kandidatėmis liko Albina Saldienė ir Vanda Vosylėnė. Rinkimus pravedė buvusi pirmininkė Magdalena Vinkšnaitienė, kuri į naują valdybą nebekandidavo.

JUODOJI DĖMĖ

Sao Paulo lietuvių kolonijoje šiuo metu "juodoji dėmė" yra Lietuvių S-gos Brazilijoje, pasivadinusios "Alianca" vardu, užvesta byla prieš Dr. J. Basanavičiaus vardo mokyklos rėmėjų būrelį ir jo pirmininką P. Žarkauską. Bylos tikslas — pašalinti tą būrelį iš to paties vardo rūmų, kuris virš 30 metų tvarkė, globojo, plėtė lietuvišką veiklą. Byla jau seniai tęsiasi ir gruodžio 10 d. teismo sesijoje, teisėjas ją atidėjo iki gegužės mėnesio, kadangi iš skundėjų (Liet. S-gos "Alianca") pusės niekas, nei jų advokatas, nepasirodė.

SUPERINTENDENT

One more Super needed for our 300 family elevator senior complex. Suitable for middle aged couple, other help, some lawn, incinerators & repairs. 1 bed apt. Good salary, benefits. 201-483-1617, 9-5 weekdays. (2-5)

PRESSMAN/WOMAN

Progressive instant print center needs star pressman/woman. Must have 2 years printing variety on A. B. Dick and Multi. Ink plates primary. Service and quality stressed. Minimum \$900 month to start plus benefits. Westfield area. Call 201-654-5313 (1-5)

Wanted

TOOL MAKERS

Journeymen or 8 years experience — Days — Overtime — Long Program — Association Shop — Full Fringe Benefits — Union Shop UAW Local 157.

DEARBORN TOOL & MACHINE CORP.

10200 FORD ROAD

DEARBORN, MICH. 48126

(Ford Rd. & Wyoming)

Phone 313-582-3636

An Equal Opportunity Employer (4-10)

Wanted 1st Class Skilled

DIE MAKERS

To operate hand/tape control drill press.

2ND SHIFT.

Salary and benefits. Apply call or write to: FRANK BELL

BECKLEY PERFORATING CO.

315 NORTH AVE.

GARWOOD, N. J. 07027

201-789-1700

An Equal Opportunity Employer M/F (2-5)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Kuklios ir didžios moters prisiminimas

Penkeri metai be Vandos Mažeikienės

ALĖ RŪTA

Buvai niūriam gyvenime — kaip šviesi saulė. Ir esi tarp mūsų... Amžino gėrio ilgesy.

"Negrįžtančiai"

Prieš dvidešimt metų į Kaliforniją gyventi atvyko Vanda ir Antanas Mažeikai, ir jau penkeri metai, kaip Vandos gyvųjų tarpe nebėra. Jų užaugę ir išmoksinti vaikai — Ilmara ir Tomas, gal būt kada nors pasėks jų garbingos, atsimintinos Mamytės pavyzdžiu: dirbti savai tautai, aukotis šeimai, užjausti kiekvieną žmogų. Nes kam gi ateina me į šį gyvenimą, jei ne padėti vieni kitiems, tobulėti ir tobulinti visus ateities gyvenimui žemėje. Tikros pagarbos nusipelnę tik tie, kurie tarnauja — dirba kitiems, kurie savoje taufoje išlieka identiški ir kilnūs.

Los Angeles Birutietės (Lietuvos Kunigaikštienės Birutės draugijos narės), vadovaujant maloniai visuomenininkei Rūtai Sakienai, jau pernai pradėjo įgyvendinti tradiciją: maldomis ir gražia kultūrine programa prisiminti ir paminėti savos organizacijos mirusias nares. Šio pobūdžio tradicinė šventė būna pirmąjį sausio mėnesio sekmadienį, šiomet — per Trijų Karalių šventę.

Mirusių geradarių — birutiečių gražiam atminimui net sukurta ir šių metų programoj — šv. Kazimiero parapijos salėje — išpildyta nauja daina, pavadinta "Negrįžtančiai. Gabioji Amerikos lietuvaite — muzikė kompozitorė Ona Metrikienė sukūrė muziką ir nepriklausomos Lietuvos operos solistė Alodija Dičiūtė-Trečiokienė pirmą kartą puikiai išpildė šią melancholišką dainą, kuri tinka kiekvienai mirusiai kilniai moteriai, o taip pat ir tai, apie kurią šiame rašiny kalbėsime.

Išėjusių Amžinybės Birutiečių minėjimo metu pirminkė Rūta Sakienė ištare ir jos pavardę — Vandos Mažeikienės, mirusios (vasario 3 d.) prieš penkerius metus. Šia liūdna proga ir buvus pirmininkės paprašyta — prisiminti kilniąją velionę spaudoje. Tai darau su liūdesiu ir su graudžiu bei šviesiu jos prisiminimu; ypatingai, kad a. a. Vanda buvo ir spaudos darbuotoja, "Dirvos" bendradarbė.

Koks trapus ir trumpalaikis žmogaus gyvenimas. Žiūriu į kuklų Vandutės "pro memoria" albumą, vartau užuojautes vyrui laiškų, šventų mišių skelbimus, trumpus atsiliepimus spaudoje... Iš nuotraukos dailus veidelis, liūdna šyp-

sena, dar žvelgia į mus, gyvuosius... Bet šios moters, vos gali patikėti, jau penkeri metai kaip nebėra. Jos jau svajonės nusvajotos ir darbai nudirbti. Jau niekas to gražaus veido, tos grakščios lietuvės iš Los Angeles Forest Lawn kapinių nebeatšauks. Bet, ačiū Dievui, gyvenimas yra ir toks didelis, toks prasmingas, kad ne vien materialūs pavidalai, o ir žmogaus dvasia, ir buvusio žmogaus darbai, ar kūryba, čia randa savo vietą ir lieka gyvi bei neužmiršdami.

Vanda Butkevičiūtė-Mažeikienė buvo graži, aukščiau siekianti, inteligentinga mergaitė — moteris, gal ir svajotoja. Bet ji — irgi realybės žmogus, sąmoninga lietuvių tautos dukra, pavyzdinga moteris — motina. Ją pagimdė ir išaukino žemaitijos žemė; jos palikus priglaudė Kalifornijos žaliuojantys kalneliai. Besiveržianti į šviesą, į mokslus, ji svajojo būti dantų gydytoja; o iš tikro suskubo tik jau tremtyje baigti odontologų asistentės kursą; ir tai dirbo ne šioje srityje. Tai tokia lietuvės gyvenimo, jos likimo ironija: siekti, siekti didžiųjų dalykų ir niekada nepasiekti iki svajoto idealo. Tai žmogaus be tėvynės likimo ironija, žmogaus be savos valstybės pastangų tragiška dalis. Ypatingai — moters dalis. Siekė mokslo, ištekejo; siekė mokslo, augino vaikus; siekė mokslo, reikėjo dirbti ir padėti siekti mokslų vaikams... Taip ir sudegą jėgos, sudegą gyvenimas... Ir — užgęsta.

Tokia buvo ir Vandutės, netekusios per smurtus ir neteisybės tėvynės, lietuvaite dalis...

Jau prieš pat mirtį, sunkios ligos metu, ji man pati pasakojo: kaip ji studijavo, kaip troško būti dantų gydytoja... Karas, okupacijos pertraukė medicinos studijas, ir prasidėjo tremtinės epopėja...

Tačiau, jeigu Vanda Mažeikienė ir nepasiekė profesionalės idealo, tai daug ji nuveikė ir pasiekė visuomeninių darbų srityje. Jau vien labdaros srityje ryškūs jos pėdsakai. Per visus tuos penkiolika metų Los Angeles gyvenimo, nekalbant apie ankstyvuosius jos veiklos metus, priklausė Birutiečių kilniai organizacijai, derinosi prie Balso darbuotojų būrio. Ir ne tik tai priklausė, o visada ir intensyviai dirbo: valdybose, pirmininkaudama, nuolatos tų darbų eigą ir svarbą spaudoje, kaip korespondentė,

aprašydama.

Vanda Mažeikienė dirbo ir skautuose, ir neolituose tarpe, ir Tautinės sąjungos eilėse, Altos valdybose, Tautinių Namų Los Angeles įkūrimo ir išlaikyme, taip pat, ir kitose pozityviose organizacijose bei pozityvių tikslų būreliuose.

Tai buvo dinamiška moteris, visur suskumbanti, visiems padedanti, visus suprantanti, sutaikanti, veiklą suderinanti ir pagyvinanti. Su ja galėdavo susitarti bendrai veikti ir kitų ideologijų organizacijos bei pavieniai asmenys. Jei tik būdavo bendri reikalai, jei geras tikslas, Vanda Mažeikienė visiems padėdavo ir dariniai veikdavo. Savos tautos reikalai — jos buvo idealas; o dėl konkrečios veiklos — ji prisitaikydavo, nevengdavo. Tai buvo švelniai moteriška, nuolaidi, didžiai humaniška, tvirtų tautinių bei religinių principų moteris. Tai buvo moteris — veikėja, į kurią kiekvienam būdavo malonu kreiptis, su ja drauge dirbti, ir kurios prisiminimas — visiems liko gražus ir skaitus. Savi principai — pirmoje eilėje, tolerancija — irgi pirmoje eilėje. Užtat nebuvo Los Angeles lietuvių bendruomenėje gal nė vieno žmogaus, kuris nebūtų skaudžiai išgyvenęs jos tragišką, netikėtą ligą ir jos nelauktą, per ankstyvą išėjimą...

Amžiną atilsį Vandą buvo ir spaudos žmogus. Spaudą ji visada vertino, gerbė; spaudoje ir pati bendradarbiavo. Be pretenzijų į žurnalistės vardą, kukliai; bet jos kad ir trumpi rašiniai būdavo konstruktyvūs, informuoja, derina, vedą į taikingą darbą ir pozityvumą. Būdama kelių organizacijų korespondentė vietinėje lietuvių spaudoje ("Lietuvių Dienos", "Lietuviai Amerikos Vakaruose") ir platesnėje periodikoje, daugiausia — "Dirvoje", visada ji stengėsi būti objektyvia, humaniška, tolerantiška; savo rašiniuose įdėjo ir moteriškos širdies, kuri visada at-randa kelią į skaitytoją, į jų širdis, įdiegdama gerus pradus.

Visuomeninėje veikloje Vandą Mažeikienė buvo darbšti bitelė, neieškodama sau naudos ar garbės. Prisimenu šį atvejį, kaip mažą pavyzdį iš jos daugelio organizacinių darbų, kaip noriai, kaip rūpestingai ji organizavo vieno rašytojo naujos knygos pristatymą Tautinių Namų salėje ir — to autoriaus pagerbimą... Kaip ji džiaugėsi kito įver-

A. A. Vanda Butkevičiūtė-Mažeikienė

L. Kanto nuotr.

tinimu! Niekada nelaukdavo savo darbų ir pasiaukojimo įvertinimų ar pagyrimų. Užtat ji nusipelnė visų pagarbą ir meilę; visa tai, deja, buvo jai visuomenės išreikšta tikrai po jos mirties. Bet tai matė ir, reikia tikėtis, suprato — jos vaikai.

Ką daugiau galima pasakyti apie gyvenimą, kuris jau užgesęs? — Ogi tai, kad nė vienas gyvenimas visiškai neužgęsta, ypatingai — altruistinis, nesavanaudiškas gyvenimas. Tokio gyvenimo pėdsakai nepranyksta nei po penkių metų, nei po dešimtmečių. Vertingas gyvenimas įsilieja į šeimos — vaikų likimą, į tautos gyvenimą ir likimą, į ateitį.

Vanda Mažeikienė yra atidavusi savo dalį, atidavusi save visa širdim ir siela, jos gerų darbų buvo paskaidrinti daugelio žmonių gyvenimai, jos protinga veikla padėjo, priartino gal keletą kilnių tikslų, bendrųjų tikslų, kurie naudingi Lietuvai ir kiekvienam lietuviui. Kad ir jos gražusis veidas pranyko iš mūsų tarpo, bet jos buvusių žingsnių aidai ir dabar tebesigirdi, jos pėd-

sakai ir dabar žymūs.

O pavyzdys? O jos siekti idealai? Tai švytės ilgus laikus, tai įsilies ne tik į jos dukreles ir sūnaus širdis, bet ir į daugelio jos draugų bei artimųjų sąmones ir gyvenimus.

Vanda Butkevičiūtė-Mažeikienė, kilnioji lietuvė, nebus užmiršta.

Jos grožio pamėgimas, ta u t odailės puoselėjimas, pagarba gimtajai spaudai, dainai, dailei, — visa tai neišnyksta su jos žemiškojo veido pranykimu. Visa tai liko ir liks tuose, kurie ją mylėjo, kurie ją gerbė, kurių gyvenimai buvo su jos gyvenimu nors kiek susilietę.

Ne, mirtis netaria galutinio, paskutinio žodžio. Yra nemirtinga siela, yra nemirtingi darbai, kurie nuaidi daugeliu aidų ir atgarsių. Yra nemiršta idealai, kurie plinta iš žmogaus į žmogų, iš kartos į kartą, prasiškerbdami į ateitį, į tautos geresnę ateitį.

Ilsėkis ramybėje, mieloji Vanda; įlsėkis — nusipelnusi poilsio, gyvųjų širdyse brangaus atminimo ir Amžinybės.

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

LIETUVIŲ FONDAS PER 1979 METUS PASKIRSTĖ 93.768 DOL.

Lietuvių Fondas išvedė 1979 metų pelną ir jį paskirstė švietimo, kultūros ir jaunimo reikalams.

Praėjusį savaitgalį posėdžiavo net trys Lietuvių Fondo institucijos: Valdyba, Taryba ir Pelnų skirstymo komisija.

Praėjusieji metai buvo treči geriausi metai Fondo istorijoje. Pagrindinis kapitalas paaugo 126.659 doleriais ir pasiekė 1.651.400 dol. Įstojo 208 nauji nariai ir šiuo metu yra 4.726.

Fondo kapitalas investuotas į taupymo sąskaitas, trumpalaikius paskolos laktus, vertybės popierius, akcijas ir kitur davė 123.082 dolerius pajamų. Atskaičius administracines, investavimo bei kitas išlaidas, paskirstyta įvairiems lietuvių išlaikymo reikalams rekordinė suma 93.768 doleriai. Iš viso jau paskirstyta nuo Fondo pradžios 643.819 doleriai. Be Fondo paramos lietuviškoji veikla būtų buvusi skurdesnė ir silpnesnė.

Lietuvių Fondo Pelnų skirstymo komisija gavo 74 prašymus 209.358 dol. sumai, iš kurių studentų stipendijoms 17 prašymų 30.740 dol. Iš Krukonio palikimo stipendijoms paskirta 16.000 dol.

Labai svarbūs testamentiniai palikimai. Iki šių metų pradžios palikimų bylų buvo 86, iš kurių 39 baigtos ir gauta 205.058 dol., 47 bylos tebėra eigoje. Didžiausias palikimas yra Jono Krukonio, kurio palūkanos naudojamos studentų stipendijoms.

Numatoma, kad testamentiniai palikimai didės ir Fondo kapitalas augs. Švenčiant Lietuvių Fondo dvide-

šimtmetį 1982 metais tikimasi pasiekti dviejų milijonų kapitalą.

Jonas ir Teresė Bogutai yra susukę filmą iš Lietuvių Fondo veiklos. Filmas bus parodytas suvažiavimo proga rengiamoje vakarieneje. Trunka 1 valandą.

Nominacijų komisijos pirmininkui Stasiui Barui pasiūlius, Tarybos pirmininku perrinktas Fondo iniciatorius dr. Antanas Razma, rūpestingai dirbęs Fonde nuo pat įsisteigimo įvairiose vadovaujamose pareigose. Tarybos sekretoriumi — profesorius dr. Jonas Račkauskas. Valdybos pirmininku perrinktas dr. Gediminas Balukas, taip pat Fonde dirbęs nuo pat įsisteigimo ir ejęs įvairias vadovybėje pareigas.

Investacijų komisijai jau kelinti metai vadovauja ekonomistas Povilas Kilius. Nuo šios komisijos darbo priklauso Fondo pajamos.

Pelnų skirstymo komisiją, kurios pirmininku yra dr. Kazys Ambrozaitis, sudaro šeši nariai, kuriuos skiria Lietuvių Fondo Taryba ir JAV LB Krašto valdyba po lygiai, tai yra po tris narius. Komisija kruopščiai išstudijuoja gautus prašymus ir pagal turimus išteklius, juos tenkina. Komisijos paskirstymą tvirtina Lietuvių Fondo Taryba.

Metinis narių suvažiavimas ir vakariene įvyks šių metų gegužės 3 dieną Jaunimo Centre, Chicagoje.

Lietuvių Fondo Taryba, Valdyba ir Investacijų komisija viską daro, kad kapitalas būtų saugiai investuotas ir gaunamas didžiausias pelnas, reikalingas paremti švietimą, kultūrą ir jaunimą.

VAKARONĖ SU POETU APOLINARU BAGDONU

JAV LB Marquette Parko apylinkės valdyba š. m. sausio 18 d. Jaunimo Centro kavinėje, Chicagoje suruošė, savo valdybos nario Apolinaro Bagdono poezijos knygos "Medviegalės pasaka" pristatymą.

Vakaronę pravedė ir apie A. Bagdono gyvenimo kelią papasakojo valdybos pirmininkas K. Juškaitis.

A. Bagdonas gimė 1912 m. birželio 4 d. Užvenčio valsčiu, Šiaulių apskr. Baigė Kražių gimnaziją ir Vilniaus universitete humanitarinius mokslus. Mokytojavo įvairiose gimnazijose Lietuvoje, Vokietijoje ir Amerikoje. Amerikoje įsigijo magistrą iš pedagogikos.

Pasitraukęs iš Lietuvos gyveno įvairiose stovyklose Vokietijoje, o 1951 m. atvyko į JAV ir su mažomis pertraukomis gyvena Chicagoje. Reiškiasi visuomeniniame ir kultūriniame lietuvių gyvenime.

Aldona Grincevičienė plačiau panagrinėjo A. Bagdono kūrybą. Pirmoji poezijos knyga "Sutemų ugnys", išleista 1956 m., antroji —

"Pro gintaro langą", 1978 m. ir ši trečioji — "Medviegalės pasaka", 1979 m. Paskutinės dvi poezijos knygos parašytos žemaitiškai, Užvenčio tarme.

A. Grincevičienė išvertė į lietuvių kalbą ir paskaitė eilėraštį "Trys klevai", o Vida Eitutytė tą patį padėklamavo žemaitiškai ir taip pat padainavo keletą liaudies dainų, pritardama kanclėmis.

Algirdas Budreckis įteikė Vilniaus universiteto ženklelį, o Jonas Žadeikis, kražiškių sambūrio vardu, pasveikino žemaitiškai.

Vakaronę baigiant, pats autorius A. Bagdonas papasakojo apie savo pergyvenimus ir kūrybą. Dėkojo LB Marquette Parko apylinkės valdybai ir talkininkams, už šios vakaronės surengimą ir vaišių paruošimą.

Vakaronė baigta žemaičių himnu, kurį sudainavo Aldona Buntinaitė, akompanuojant Arūnui Kaminskui.

Į vakaronę atsilankė daug autoriaus draugų, daugiausiai žemaičių, kurie didžiosiai pasirodžiusia žemaitiškai kūryba.

SPAUDOS BALIUS

Tradicinis spaudos balius įvyks vasario 2 d. 7 val. vak. Martinique restorane, Chicagoje.

Programą atliks mėgiamieji solistai Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis, akompanuojant A. Vasaičiui.

Šokiams gros neolituonų orkestras, vadovaujamas A. Modesto.

Visi kviečiami dalyvauti ir stalus ar vietas rezervuo-

tis Vaznelių prekyboje — Gifts International, 2501 W. 71st St., tel. 471-1424 ar Jaunimo Centre pas kun. A. Saulaitį, S. J. tel. 778-7500.

Įėjimo auka, įskaitant gėrimus 20 dol.

PATIKSLINIMAS

A. Juodvalkio reportaže: "LB apylinkių valdybų pasitarimas" DIRVOS 1980. I. 24 d. Nr. 4 įvyko praleidimų, peršokimų ir net prikludusių sumų. Tą skyrių ištisai perspausdiname.

"PLB pirm. Vytautas Kamantas sveikino LB darbuotojus ir pranešė apie PLB valdybos dirbamus darbus bei ateities planus. Dėkojo Apygardos valdybai už nuolatinę paramą ir įteikė padėkos raštą. PLB valdyba palaiko ryšius su 15 kraštų L. Bendruomenėmis ar kitaip pasivadinusiomis organizacijų valdybomis. Pasidžiaugė gerai pavykusi IV PLJ kongresu, įvykusi 1979 m. liepos 11-29 d.d. Anglijoje ir Vak. Vokietijoje. Dosnios lietuvių visuomenės paramos ir rengimo komitetų sumanumo bei taupumo dėka, gautas gražus likutis, kuris paskirstytas į tris dalis ir bus naudojamas PLJS veiklai bei V kongreso ruošai finansuoti. Rūpinamasi švietimo, kultūros, visuomeniniais bei politiniais reikalais ir yra sudarytos atitinkamos komisijos.

Gražiai veikia Kultūrinės tautos komisija, kuriai sumaniai vadovauja dr. Leonas Kriaučeliūnas. Atvyksta Pietų Amerikos kraštų jaunimas parodyti savo sugebėjimus šiaurės Amerikos lietuviams. Kelionė la-

bai iškaštinga, todėl visi padėkime.

Politinė darbo sritis plečiama ir jau sudarytas visuomeninių reikalų komisijos branduolys.

Santykiai tarp VLIKO ir PLB valdybų yra atšalę, bet laisvinimo darbai dirbami.

Dėkojo JAV LB krašto valdybai už dovanotus The VIOLATIONS... 1978 m. raportus, kurie bus išsiuntinėti kitų kraštų bendruomenėms. Darbo barai platus ir visiems užtenka darbo, kad tik būtų darbininkų".

REGISTRACIJĄ Į 27-TĄ EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĘ

Studijų savaitė įvyks š. m. rugpjūčio 9-16 d.d. Innsbrücke, Tirolyje, Austrijoje, "Haus der Begegnung", Tschurtschenthalerstr. 2.

Pragyvenimas dienai "Haus der Begegnung" patalpose kainuos 30 DM, arba 210 austrų šilingų. Beveik visi kambariai yra dviem asmenim. Norintieji gyventi po vieną, galės apsisistoti netoliese esančiame egzercicijų name, kur nakvynė su pusryčiais kainuos apie 12 DM. Pietus (9 DM arba 60 šilingų) ir vakariene (6 DM arba 40 šilingų) galės visi valgyti bendrai "Haus der Begegnung" valgykloje.

Registruotis pas Irena Joerg A-6473 Werns Tirol Austria. Registracijos mokestis — 350 šilingų (50 DM), o jaunimui — 140 šilingų (20 DM).

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 1/2% — 6 metų su \$1,000, minimum.

7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.

6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.

6 1/2% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitorį įdėjus atitinkama suma.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

LIETUVA ALKOHOLIZME PRALENKIA VISUS KRAŠTUS

(Atkelta iš 1 psl.)

nas kepalukas, cukraus ir druskos tik po kilogramą ar du, o alkoholinių gėrimų — kiek tik širdis geidžia. Be to, specializuotų vyno ir degtinės parduotuvių tinklas nuolat plečiamas. 1970 m. Lietuvoje jų buvo 14, o 1974 — jau 28 (Lietuvos TSR ekonomika ir kultūra, Vilnius, 1975, p. 355). Pasėkmės baisios. 1970 m. į blaivykla patekęs 53.351 žmogus, o 1974 — 63.234 žmonės ("Tiesa", 1975. VI. 25). 1969 m. gydyta 7.256 chroniškai alkoholikais, o 1974 — net 16.300 — iš jų daugiau kaip 1000 moterų (LTSR MT Respublikinės komisijos kovai su alkoholiu ir girtavimu aplinkraštis, 1975).

Apie alkoholio pražūtingą žalą tautai kalba Pabradės, Akmenės, Kauno ir kiti psichiškai atsilikusių vaikų namai, šeimų skyrybos venerinės ligos. "Iš 423 Pabradės psichiškai atsilikusių vaikų namų augintinių bent 116 — alkoholikų vaikai. Ir tai tokių, kurie oficialiuose dokumentuose tokiais vadina. Lygiai pusė iš tų 116 nelaimingųjų — visiškai idiotai, o kiti imbecilai (32,7%) ir debilai (17,2%). Visiškai panašia statistika operuoja ir kitų psichiškai atsilikusių vaikų namų medikai" ("Švyturys", 1978, Nr. 1, p. 14).

Bedievybės ir alkoholio įtakos kasmet daugėja šeimų skyrybų (1950 m. Lietuvoje buvo 625 ištuokos, 1960 m. — 2364, 1970 m. — 6918, 1976 — net 9557), mažėja natūralus tautos prieauglis (iš viso gimė vaikų be gimusių negyvų: 1940 m. — 67.619, 1950 m. — 60.719, 1970 m. — 55.519, 1976 m. — 52.296), (LTSR ekonomika ir kultūra, Vilnius, 1977, p. 35).

Natūralų tautos prieauglį labai mažina bedieviškos valstybės įteisinti abortai. Apie juos spaudoje nerašo, statistinių žinių niekad nepateikia. Pernai vienas rimtas ginekologas sakė, jog kasmet Lietuvoje padaroma apie 60.000 abortų.

Tai — baisūs skaičiai, nešą lietuvių tautai pražūtį, tačiau valstybės vadovai neskiria jiems reikiamo dėmesio. Tiesa, kartas nuo karto spaudoje rašome apie įvairius nutarimus, komisijas kovai su girtavimu, ragina steigti daugiau priverstinio gydymo įstaigų, verkšlena apie vis didėjantį šeimų skaičių. Bet ką tai padės, jei nepašalinamos svarbiausios blogio priežastys — valstybė jėga bedievina tautą, skandina alkoholyje, lengvai išskiria šeimą, leidžia abortus.

Prie šių blogybių, nešančių Lietuvai pražūtį, Jūs dar pridėdate Komunistų

partijos užprogramuotą Lietuvos nutautinimo ir surusavimo politiką! Jūsų pranešime pasakyta: "Visų partinių organizacijų uždavinys — dar aktyviau skiepyti visiems žmonėms, ypač jaunimui, komunistinį principingumą, nesitaikstymą net su mažiausiomis nacionalizmo ir šovinizmo, nacionalinio ribotumo apraiškomis, formuoti jų aiškia klasinę poziciją, vertinant praeities ir dabarties reiškinius". "Mes visada turime gerai suvokti, kad tarybinis patriotizmas nesuderinamas su siauru nacionaliniu, kitaip tariant — vietinių patriotizmu" (mano pabr.).

Gerbiamasis Sekretoriau, jei nacija (tauta) yra istoriškai susiformavusi žmonių bendruomenė, turinti bendrą kilmę, bendrą kalbą, savo istoriją, savus papročius, tai ji turi turėti neginčijamą teisę ir į tautiškumą, į savos Tėvynės meilę ir patriotizmą. Tautiškumas yra smerktinas tik tada, kai jis išsigimsta į šovinizmą, tai yra, į neapykantą kitų tautų žmonėms, į norą kitas tautas pavergti ir net jas sunaikinti. Kuriai gi nacijai šią "dorybę" galime priskirti: Lietuvai ar Rusijai? Kiekvienas protaujantis žmogus mato, kad šandieninė Komunistų partijos programa yra nukreipta prieš kitų tautų tautiškumo sunaikinimą, kad Tarybų Sąjungos komunistai, siekdami komunistinio internacionalizmo ir patriotizmo, daro visa, kad okupuotos tautos iširtų rusų tautoje ir taip susikurtų viena tautė valstybė tik su rusų kalba, rusiškais papročiais ir rusiška kultūra. Argi čia ne kulminaciją pasiekęs šovinizmas?

Rusams baisiai nepatiktų, jei, pavyzdžiui, Rusiją okupuotų arba ji "laisvai prisijungtų" prie Kinijos, į Maskvą ir į kitus Rusijos miestus privežtų kinų, kurie užimtų aukštus postus; jei rusai būtų verčiami gerai mokėti kinų kalbą, visada ir visur liaupsinti "vyresnįjį brolį kiną", su juo tik kiniskai kalbėti ir visais bent kiek svarbesniais reikalais prašyti Pekiną leidimo; jei visi sakytų, jog Rusija ne suvereni valstybė, bet Kinijos pavergta. Ar ne lygiai tas pat šiandien su Lietuva? Kur gi yra Lietuvos suverenumas, jei dėl kiekvieno menkniekio reikalauja kreiptis į Maskvą? Nė liturginio kalendoriaus negalima išleisti be Maskvos aprobatų!..

Komunistų partijos politika, nutautinanti ir rusinant Lietuvą, reikalauja, kad lietuviškose mokyklose mokiniai tobulai išmoktų rusų kalbą, kaip nacijų ben-

dravimo priemonę. Čia Jūs atvirai sakote: "Būtinumas kelti moksleivių kalbinę kultūrą, tobulai išmokyti ne tik lietuvių, bet ir rusų kalbą, ypač buvo pabrėžtas Komunistų partijos XVII suvažiavime. Ryšium su tuo respublikoje nemažai padaryta gerinant rusų kalbos dėstymą mokyklose su lietuvių ir lenkų mokomąja kalba. Ši darba, kaip ir lietuvių kalbos dėstymą, mes ir ateityje nuolat garsinsime". Bet Jūsų pranešime nieko nepasakyta apie būtinumą mokyti lietuvių kalbą Lietuvoje esančiose rusų ir lenkų mokyklose. Reiškia, lietuviui privalo tobulai mokėti rusų kalbą, o Lietuvoje gyvenantiems rusams ir lenkams lietuvių kalba nepriivaloma.

Kalba neatskirijama nuo tautos. Atimk kalbą — išnyks ir tauta. Tai aiškiai rodo prūsų ir rytprūsų likimas: pradėję vartoti visuotinai vokiečių kalbą, ėmė save vadinti vokiečiais, nors jų lietuvišką kilmę aiškiausiai rodo pavardės ir vietovardžiai. Tas pat pasakytina ir apie rytines Lietuvos sritis, kur gyventojai, pradėję kalbėti lenkiškai, pradėjo save vadinti lenkais. Jų pavardės — Giedris, Giedroje, Pečiul, Matul, Trumpakoj — ir daugybė kitų rodo, kad jų protėviai buvo lietuviai. Taip pat ir tie, kurie pradės kasdieniniame gyvenime vartoti rusų kalbą — virs rusais, gal net rusiškesniais už pačius rusus, kaip mes šiandien turime daug šovinistiškai nusiteikusių lenkų, kilusių iš lietuvių. Jeigu ir toliau bus Lietuvoje taip rusinami lietuviai (per mokyklas ir mišrias santuokas), ir taip gausiai kolonizuojami kitataučiai, tai rusiškai kalbantieji greit sudarys didelę ar net absoliučią gyventojų daugumą ir tada lietuvių kalba bus išstumta iš viešojo gyvenimo, ir įvyks tai, kas įvyko su Prūsų lietuviais — liko tik vardas.

Lietuvos nutautinimo procese didelį vaidmenį vaidina lietuvių atmiešimas kitataučiais. Petras Gaučas, rašydamas apie Lietuvos gyventojus, pažymi, kad Lietuvoje kitataučių skaičius kasmet didėja. Pvz., jei 1959 m. Lietuvoje gyveno 231.000 rusų, 230.100 lenkų, 30.100 baltarusų, tai 1970 m. rusų buvo jau 268.000, lenkų — 240.200, baltarusų — 45.400 ("Mokslas ir gyvenimas", 1971, Nr. 6, p. 18).

Nors Lietuva — žemės ūkio šalis, bet tarybiniais laikais čia smarkiai vystoma pramonė. Įmonėms nepakanka darbo jėgos, todėl į Lietuvą atvyksta daug darbininkų iš Rusijos ir kitų respublikų. Mažeikių

naftos perdirbimo įmonėje dirba pusantro tūkstančio statybininkų ir montuotojų. Bet objektui, kuris tuoj pradės dirbti, to per maža. Todėl kviečiami darbininkai iš Grozno, Leningrado, Jaroslavl, Venspilio, Maskvos, Polocko, Ferganos, Volgogrado, Penzos, Saratovo ir iš kitur. "Mes jau pripratome nesistebėti, mes pripratome prie pasakymo: stato visa šalis. Taip buvo Jonausoje ir Kėdainiuose, Elektrėnuose ir Naujoje Akmenėje, taip yra Sniečkaus gyvenvietėje ir Kaišiadoryse. Ir taip yra Mažeikiuose" ("Tiesa", 1979. II. 14). Čia šeimos ir viengungiai aprūpinami gyvenamuoju plotu ("Tiesa", 1979. III. 14). Be abejo, kitataučiai, gavę butus, pasiliks visam laikui gyventi Lietuvoje.

Mažeikių rajono partijos pirmasis sekretorius A. Aleksandravičius tvirtina, kad vien naftos perdirbimo įmonė, į kurią nafta atiteks iš Volgos-Uralo, o vėliau iš Vakarų Sibiro šaltinių, "perpektyvoje padvigubins Mažeikių pramonės potencialą ir miestų gyvenamąjį fondą, t. y., išaugs dar vieni Mažeikiai" ("Tiesa", 1979. II. 1).

1967 m. Mažeikiuose buvo 11.300 gyventojų (ML TE). "Į Lietuvą ši penkmetį daugiausia žmonių atvyko iš RTFSR (48,3% tarprespublikinės migracijos mechaninio prieauglio, tame skaičiuje iš Kaliningrado srities — 11,7%). Po RTFSR seka Baltarusija (26,2%), Ukraina (10,7%), Kazachija (7,4%), Latvija (3,2%)". ("M. ir g.", 1978, Nr. 12).

Sąmoninga politika: į Lietuvą kitataučiai, o lietuviai verbuojami įvairiausiems darbams į Rusiją. Toks žmonių maišymas reikalingas greitesniam lietuvių nutautinimui ir surusimui — socialistiniam internacionalizmui ir patriotizmui.

Skaudžiausia, kad Jūs, Gerbiamasis Sekretoriau, augę Lietuvos žemėje, jos duona maitintas, net jos sūnumi vadintas, šiandien pritariate okupantų politikai, žudant Motiną — Lietuvą. Tai liudija Jūsų pranešimas, kuriame sakote: "Tarybų Lietuvos komunistų, visų darbo žmonių vardu leiskite užtikrinti TSKP Centro Komitetą, jos Politinį biurą, asmeniškai TSKP Generalinį Sekretorių, TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirminką draugą L. Brežnevą, jog respublikos partinė organizacija padarys viską, kad šis gyvenimas klestėtų, visada nenukrypstamai vystytųsi Lenino keliu".

Gerbiamasis Sekretoriau, nepamirškite, kad lietuvis visada savo Tėvynę mylėjo, jos praeitį dainomis apdainavo, meile apsupo. Carui

uždraudus lietuvišką spaudą, knygnešiai savo kaulais nusėjo Sibiro žemę: lietuviškas žodis jiems buvo brangesnis net už gyvybę. Lietuvis žinojo, kad tautos jėga glūdi ne išaugusioje kultūroje ar civilizacijoje, bet žmogaus dvasios taurume, kad tautos tvirtumo ir moralinio sveikatingumo kertinis akmuo yra religija, todėl ją gynė (pvz., Kražiuse). Kai Rusijos caras norėjo paskandinti Lietuvą, iškilo vysk. M. Valančius. Tamsos gadynėje brėško dr. J. Basanavičiaus "Aušra", suskambo V. Kudirkos "Varpas", keldamas tautos dvasią, ugdydamas savosios Tėvynės meilę ir kalbą. Net tokiam bedieviui dr. J. Šliupui Lietuva ir jos kalba buvo brangi. Dėl jos kovojo, sielvartavo.

Šiandien Lietuva neša okupanto jungą. Jos dirvoje sėjama blogio sėkla. Iš jos atimta laisvė, niekinama jos kalba — daugelyje įstaigų lietuviškai negalima susikalbėti (dokumentacija daug kur tik rusiška, moksliniai darbai, disertacijos privaloma rašyti tik rusų kalba). Lietuvos vaikų širdys kraujuoja, tačiau ji šiandien dar gyva. Ji šaukia iš kalėjimų, iš tremties, iš psichiatrinių ligoninių: AŠ — GYVA! Bet ar ilgai tai truks? Ir kas bus dėl to kaltas?

Gerbiamasis Sekretoriau, visi Lietuvos Tautos mylėtojai laukia, kad Jūs Lietuvą gintumėte, o ne ją parduotumėte.

Helsinkio susitarimų vykdymui remti Lietuvos visuomeninės grupės narys

kun. Karolis Garuckas
Ceikiniai, 1979. III. 15.

Šio atviro laiško nuorašai yra pasiųsti:

1. Tikinčiųjų teisėms ginti Katalikų Komitetui,
2. Vilniaus Arkivyskupiijos Kurijai.

Wanted all around Journeymen
TOOL & DIE MAKERS
MACHINING CENTER
OPERATORS
AND
N/C LATHE OPERATOR

For a rapidly growing company seeking experienced personnel with a working knowledge of set-up & procedures used in the aerospace industry. Position includes set-up, program editing & operation of K&T 180 machining center. Salary commensurate with experience & ability.

Apply call or send resume to:
PERSONNEL MGR.
LOVERIDGE MACHINE CO.
2346 S. Redwood Rd.
Salt Lake City, Utah 84119
801-972-5989 (1-5)

WANTED JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED
MODEL MAKERS
AND MACHINISTS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerances; and experienced in research and proto-type work. Salary commensurate with experience and ability. Thinking of relocating Consider Tennessee. Excellent climate and recreation. Apply call or write to:
Certified Industries Corp.
P. O. BOX 2265
HOHENWALD, TENNESSEE 38462
615-796-3202 (50-3)

Kanados lietuviai

J. Varanavičius

"SAULĖGRAŽŲ SALA"

Š. m. sausio mėn. 13 d. 4 val. p. p. LN Karaliaus Mindaugo menė jau buvo užpildyta 500 žiūrovų, kurie susirinko pamatyti Toronto lietuvių teatro AITVARAS paruoštą, Vytauto Alanto parašytą, trijų veiksmų komedijos "Saulėgražų Sala" vaidinimą. Toks gausus žiūrovų skaičius buvo tikras AITVARO užtarnautas kelių metų sėkmingos veiklos triumfas, kuriam vadovauja darbšti ir gabi režisiorė Aldona Dargytė - Byszkiewicz.

Be jokių aiškinimų ir įžanginių kalbų, punktualiai 4 val. p. p. atsiskleidė scenos uždanga ir žiūrovai išvydo menininko darbo kambarį, atelje, kuriame dailininkas Saulius Vėšiotas tapydamas paveikslą pradeda pokalbį su savo išlepinta ir kaprizinga žmona Vida. Komedijos turinys nesudėtingas. Neturtingas menininkas yra svajotojas, jautrios širdies, prasiskolinęs, kuris negali patenkinti visų savo žmonos reikalavimų. Prisiplakėlių veidmainiškų draugų išnaudojamas, jų nešvarių intrigų pasekoje, jis praranda žmoną. Veikėjų santykiai žiūrovams pristatomi komiškose formose ir humoristiniuose pasikalbėjimuose, kurie sukelia nemažai juoko. Komedija turi ir dramatinio pobūdžio elementų, nes liečia pagrindi-

nių veikėjų, vyro ir žmonos, gilius vidujinius pergyvenimus. Komedija užbaigiama jau visiškai nekomišku dailininko ir jo žmonos susitaikymu, vienas kito supratimu. Komedijos pavadinimas išryškėja pačioje pabaigoje, dailininko Sauliaus Vėšiotos pasakojimu apie savo tėvo darželį, pavadintą "saulėgražų sala", kuriame jis augino daug saulėgražų. Šis darželis su saulėgražomis liko jaunojo dailininko prisiminimuose ir svajonėse kaip laimės šaltinis ir siekimas, kuri yra paslėpta kiekvieno žmogaus širdyje.

Publika buvo maloniai nustebinta puikiu veikalo vaidinimu, kuris su pertraukomis užtruko apie pora valandų. Pagrindines roles vaidino dr. Eimutis Birgionas — dailininko Sauliaus ir Ramunė Jonaitienė — dailininko žmonos Vidos. Jie abu savo roles atliko su pergyvenimu ir įsisavinimu. Taip pat ir antraeilės roles labai gerai vaidino: Aldona Dargytė-Byszkiewicz, veikalo režisiorė ir aktorė, Vytautas Štuikys, Stepas Ramanauskas, Alg. Kairys, Vida Kuprevičiūtė-Jay, Jurgis Račys ir Marius E. Rusinas. Dekoracijas paruošė Aida Vekterytė ir Petras Sturmas. Grimas — Lilės Nekrošienės.

Žiūrovai padėjo aitvariečiams ilgu plovimu ir "Saulėgražų Salos" auto-

rius, rašytojas Vytautas Alantas, kuris buvo specialiai atvykęs į šią dar rankraštyje perleistą suvaidinti "Aitvarui" premjerą, pareiškė širdingą padėką režisiorėi ir vaidintojams už gražų suvaidinimą, be jokių iškraipymų, taip kaip yra parašyta, nes kiti režisoriai vis mėgsta įnešti pataisų. Autorius buvo apdovanotas gražia rožių puokšte.

DALYVAUKIMĖ DEMONSTRACIJOJE

Pavergtų Europos Tautų Komitetas Toronte, kurį sudaro lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių, lenkų, vengrų ir čekoslovakų centrinių organizacijų pirmininkai, š. m. sausio mėn. 21 d. posėdyje nutarė rengti DEMONSTRACIJĄ, pareikšti protestą dėl Sovietų Sąjungos vykdomo pavergtų tautų naikavimo ir nepriklausomos valstybės Afganistano okupacijos. DEMONSTRACIJA įvyks vasario 9 d., šeštadienį, 2 val. p. p. prie Toronto City Hall, kurio šūkis: FREEDOM FOR ALL NATIONS. Lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti.

KLB Krašto Valdya

MEDŽIOTOJŲ IR ŽŪKLAUTOJŲ KLUBAS "TAURAS"

Toronte veikiantis Medžiotojų ir žūklautojų Klubas "Tauras", nariais nėra gausus: turi narių vyresnio amžiaus 45 ir jaunimo 13. Klubo veikla reiškiasi tik narių socialinio bendravimo, pramogų ir poilsio sąlygų nariams sudarymu.

Šiam tikslui 1964 m. buvo nupirkta miško 500 akrų plotas prie Debows ežero, apie 160 mylių nuo Toronto, 30 mylių į šiaurės rytus nuo Perry Sound miestelio. Čia yra pastatas, kuriame nariai gali apsistoti ir praleisti savaitgalius. Pastate yra 4 miegamieji su 16 lovų. Ši klubo nuosavybė šiuo metu yra verta apie 200 tūkstančių dolerių. Klubas skolų neturi, valdžios įstaigose užregistruotas kaip socialinė organizacija, nesiekianti pelno.

"Tauro" klubo reikalus tvarko 10 direktorių valdyba, kurią šiuo metu sudaro: pirmininkas W. Drešeris, vicepir. ir kasininkas V. Jankaitis, sekretorius J. Račys, parengimų vadovas W. Dauginis, ūkio vadovai J. Zenkevičius ir A. Kaziulis, meškeriojų vadovas J. Juodikis, medžiotojų vadovas K. Kudirka, federacijos atstovas dr. Šalkus ir ūkvedys V. Stanaitis. Nario įstojamasis mokestis — \$200.00 ir metinis mokestis \$25.00. Be to, nariai turi talkininkauti darant pataisymus, pagerinimus, remontus arba atitinkamai prie to prisidėti pinigais.

Pavasario-vasaros sezonas prasideda gegužės mėn. ir

baigiasi lapkričio mėn. Sezone metu nariai meškerioja prie nuosavybės prienanciam ežere, kiti sportuoja šaudykloje.

Kiekvienų metų pradžioje TAURO klubas Toronto Lietuvių Namuose parengia tradicinį metinį balių, kuris šiais metais įvyko sausio mėn. 12 d., šeštadienį, Karaliaus Mindaugo menėje. Dalyvavo apie 300 svečių iš Toronto, Hamiltono ir kitų vietuvių. Meninę programą išpildė "Atžalyno" šokėjai, apie 20 porų, sutartinai pašokę 6 tautinius šokius, pradedant "Kalveliu" ir užbaigę "Aštuonyčiu". Atžalyniečiai buvo pagerbti svečių širdingais plojimais ir jų vadovai gėlių puokštėmis. Baliaus dalyviai buvo pavaišinti skania vakariene, vynu, veikė gėrimų bufetas. Baliaus buvo tikrai puikus, smagus, linksmas, palydėtas dalyvaujančių nuotaikingomis dainomis. Grojo geras orkestras, šoko jaunimas ir senimas. Išsiskirstė visi geroje nuotaikoje, tikėdamiesi vėl susitikti kitais metais tuo pačiu metu.

• Vlado Pūtvio šaulių kuopa Toronte rengia š. m. sausio mėn. 26 d., šeštadienį, 7 val. vak LN Gedimino pilies menėje nuotaikingo pobūdžio lietuvišką subatvakarį. Meninės programos dalyje — armonikos muzika ir "Dėdė pasakorus". Be to, bus šokiai, veiks baras ir loterija.

• Toronto Lietuvių Namai maloniai kviečia atsilankyti į užgavėnių karnavalą 1980 m. vasario mėn. 9 d., šeštadienį, Karaliaus Mindaugo menėje ir Karalienės Mortos svetainėje.

Užgavėnių popietė nuo 3 iki 7 val. p. p. Meninę programą išpildys Maironio mokyklos, Gintaro, Atžalyno mažieji ir "Vasaros Garsų" trijulė. Veiks organizacijų paviljonai su skaniais užkandžiais ir gėrimais. Kviečiami tėvai su vaikais dalyvauti. Įėjimas nemokamas.

Kaukių vakaras nuo 7:30 val. vak. Tautiniai šokiai ir dainos, išpildys: Atžalynas, Gintaras, Aras, Antroji Jaunystė, Vasaros Garsai ir Volungė. Veiks gėrimų ir J. Bubulienės užgavėnių blynų ir užkandžių bufetai. Apsirenkite maskaradiniais drabužiais ir dėvėkite kaukes, kurios bus premijuojamos. Gros "Good Time Boys" orkestras. Įėjimas tik \$4.00, Studentams — \$3.00.

• S.L.A. 236 kuopa Toronte turi 90 narių. Š. m. sausio mėn. 13 d. kuopa turėjo metinį susirinkimą Lietuvių Namuose, kuris papildė valdybą naujais nariais ir šiuo metu ją sudaro: pirmininkas H. Chvedukas, vicepir. J. Dambaras, sekr. L. Novogrodskienė, finan-

sų sekretorė O. Indrelienė ir kasininkas Riauba. Susirinkime buvo diskutuota narių verbavimo vaju.

• Lietuvių Namų Visuomeninės Veiklos Komitetas sausio mėn. 15 d. turėjo posėdį, kuriame dalyvavo: B. Abromaitienė, B. Bedarfienė, J. Dambaras, L. Dūda, A. Jankaitienė, A. Jucienė, V. Kulnys, J. Karasiejus, B. Laučys, L. Pocienė, T. Stanulis, J. Varanavičius ir M. Yčas. Posėdyje diskutuota išlaidų sąmata 1980 metams, nes nuo turimų finansinių išteklių priklauso ateities veikla. (jv)

MIAMI

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Šiais metais Vasario 16 minėjimas prasidės vasario 10 dieną lietuviškomis pamaldomis šv. Petro ir Povilo katalikų bažnyčioje, Miami, 900 S. W. 26 Rd., antrą val. 45 min. p. p. Mišias atnašaus ir pamokslą pasakys kun. dr. V. Andruška.

Vasario 17 dieną minėjimas prasidės 2 val. p. p. Miami Lietuvių Amerikos Piliečių Klube, 3655 N. W. 34 St.

Apie minėjimo reikšmę kalbės Vytautas Semaška. Meninę programą atliks seserys dainininkės Regina ir Kristina Butkūnaitės iš Detroito.

DETROIT

DARIAUS-GIRĖNO KLUBO SUSIRINKIMAS

Dariaus-Girėno klubo visuotinis metinis susirinkimas įvyko sausio 13 d. Lietuvių Namuose. Susirinkimas buvo gausus ir darniai pravestas. Susirinkimą pravedė Edvardas Milkauskas, sekretoriavo Jurgis Baublys. Buvo išrinkta 1980 metų klubo nauja valdyba, kuri sausio 20 d. pareigomis pasiskirstė taip: Edvardas Milkauskas — klubo pirmininkas, inž. Jonas Gaižutis — finansų sekretorius, Antanas Mikalkėnas — iždininkas, Antanas Butkus — ūkio vedėjas ir Antanas Vaitiekus — maršalka.

Responsible & mature general house cleaning including light ironing & inside windows. \$3.50 per hour part time or full time day or evening. Call 215-988-0955. (3-7)

DIE SETTER — Excel apply for mature person expd. in setting-up punch presses. Estab. electrical mfr. in northern Bergen County offers attractive salary & benefits. Call 201-444-8410 for appt. (3-8)

PRINTING PRESSMAN/W To to operate 30" single color Harris equip. Capable of handling 4/C work. Day work. Union eligible. CC Plant. 215 WA 2-1710 (4-6)

1980 KELIONĖS Į LIETUVĄ AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU (ESTABLISHED IN 1959)

1-OS SAVAITĖS KELIONĖS IŠ NEW YORKO IR BOSTONO

- \$ 895.00 — Gegužės 12 d., rugsėjo 15 d., rugsėjo 23 d., spalio 6 d., spalio 19 d.
- \$ 995.00 — Gegužės 25 d., birželio 8 d., birželio 23 d. (šokių ir Dainų šventė).
- \$1040.00 — Birželio 29 d., rugpjūčio 10 d.

2-JŲ SAVAIČIŲ KELIONĖS IŠ NEW YORKO IR BOSTONO

- \$1295.00 — Birželio 13 d., rugpjūčio 18 d. (Su Ryga ir Leningradu)
- \$1400.00 — Rugpjūčio 10 (6 dienos Romoje).
- \$1445.00 — Birželio 23 (Su Šveicarija ir Vokietija).
- \$1445.00 — Birželio 29 d. (Su Švedija ir Danija).

Kelionėms iš Chicagos pridėti prie kainos dar \$100.00. (Visos kainos apskaičiuotos asmeniui gyvenant dviese kambaryje).

* ALL PRICES SUBJECT TO CHANGES AND INCREASES IN 1980.

Užsiregistravusiems padedame įsigyti pasus, sutvarkome visus, kelionei reikalingus, dokumentus, gauname vizas.

DAROME ČIA PAT VIETOJE PASO IR VIZOS
NUOTRAUKAS!

VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS! PRAŠOME
REGISTRUOTIS!

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Telephone: (312) 238-9787

Bostono lietuviai

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Vasario 16 dienos minėjimo Bostone eiga sekanti:

Sekmadienį, vasario 17 d. 10:15 val. ryto šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje (So. Bostone) iškilmingos pamaldos. Organizacijos pamaldose dalyvauja su savo vėliavomis bei spalvomis.

11:15 val. ryto vėliavų iškėlimas prie So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos namų, kampas Broadway ir E. Street, So. Bostone.

2 val. po pietų įvyks iškilmingas minėjimas - akademija So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos III-jo aukšto salėje. Programoje: Vėliavų įnešimas, vadovaujant Stepono Dariaus Posto komandai; Amerikos ir Lietuvos himnai; Invokacija — klebonas kun. Albertas Kontautas; žuvusių už Lietuvos laisvę ir savanorių pagerbimas; ALT Bostono skyriaus pirmininko atidarymasis žodis; kongresmano J. Joseph Moakley žodis; prof. Domo Krivicko iš Washingtono kalba; gubernatoriaus Kingo proklamacija; tautybių atstovų sveikinimai; rezoliucijų priėmimas. Meninę programos dalį atliks Bostono Lituaništos mokyklos jaunieji, skaitydami eilėraščius, o po jų Bostono Dramos Sambūris suvaidins ištrauką iš Kazio Inčiūros dramos Vincas Kudirka, vaidina: Danielius Averka, Pranas Averka, Vladas Bajerčius, Kazys Baronas, Andrius Dilba, Marija Gineitienė, Jurgis Jašinskas, Rozalija Petronienė ir Angelė Vakauzienė, režisuoja Aleksandra Gustaitienė.

Po vaidinimo ALT Bostono skyriaus pirm. Aleksandras Chaplikas tars padėkos žodį. Visi kviečiami dalyvauti šiame minėjime.

• Dail. Jadvygos Paukštiečienės paveikslų Bostone galima įsigyti pas A. A. Bacevičių, adresu: 114 Grasmere St., Newton, Ma. 02158.

GLOBE APIE JURAŠĄ

Bostono dienraštis The Boston Globe sausio 20 d. laidojė įdėjo ilgą per du puslapius straipsnį "A Soviet Subversive" su Jono Jurašo didelė fotografija ir reklamos "The Suiside" a Russian comedy fotografiją. Tas Jurašo paruoštas vaidinimas yra vaidinamas Providence, R. I. mieste nuo sausio 18 iki vasario 17 d.

Straipsnyje duodamas pasikalbėjimas su režisierium Jurašu. Straipsnio autorius Kevin Kelly aprašo Jurašo darbą ir vargą Sovietų Ru-

sijoj ir jo kovą, kokią jis ten pakėlęs. Kai jau nelikę jokios galybės dirbti kaip menininkui, jis 1974 m. iš ten atvykęs. (ap)

SUTIKOME NAUJUS 1980 METUS

LB Cape Cod Apylinkės valdybos pastangomis buvo surengtas bendras Naujų Metų sutikimas F. Mandeikio sodyboje, Centerville. Dalyvavo virš 30 žmonių taigi apie 65% visų gyvenančių Cape Code.

Apylinkė pirm. E. Bliudnikas pasveikino visus su Naujaisiais 1980 metais ir palinkėjo geriausios sveikatos, asmeninės sėkmės, ir malonaus bendradarbiavimo — ir visi bendrai sugiedojo Tautos Himną.

Po to visi nuoširdžiai linksmynosi — valgė, gėrė ir šoko bei lietuviškas ir tarptautines problemas sprendė net iki 5 val. ryto.

PAŠVENTINO PAMINKLĄ

1980 m. sausio 12 d. St. Francis Xavier kapinėse buvo pašventintas paminklas ant a. t. Monikos Masalskienės kapo. M. Masalskienė V. Rūtenienės motina ir dail. J. Rūtenio uošvė mirė 1978 m. gruodžio 13 d. Tose pačiose kapinėse visai netoli vieni kitų ilsisi a. t. a. Marija Jansonienė mirusi 1973 m. ir a. t. a. Jurgis Strazdas miręs 1975 m. Visų trijų kapai yra papuošti labai gražiais lietuviško stiliaus paminklais.

M. Masalskienė paminklą, po pamaldų bažnyčioje, pašventino Our Lady of Victory bažnyčios klebonas kun. F. Connors ir visi vienišaliai sugiedojo Marija, Marija.

Dalyvavo beveik visi Cape Cod lietuviai. Buvo atvykę Rūtenių dukra Margarita iš New Yorko, Santvairai ir Kuncaičiai iš Bostono. J. Rūtenis padėjo visiems už atsilankymą ir pakvietė pas save pusryčių, kur prie gražiai paruoštų stalų, tautiečiai praleido keletą valandų.

ATŠVENTĖ 80 M. SUKAKTĮ

1980 sausio 19 d. Feliksas Mandeikis iš Centerville Cape Cod savo daugelio draugų tarpe, savo sodyboje atšventė garbingą jaunatviško 80 metų amžiaus sukaktį.

Feliksas Mandeikis yra geros sveikatos, bet svarbiausia geros širdies ir nuoširdus bendruomenės reikalingas. Šių 1980 metų sutikimą atšventėme jo namuose, o pereitą vasarą didelis piknikas buvo surengtas jo sodybos specialiai paruoš-

tame sklype. Dar reikia priminti, kad F. Mandeikis aprūpina beveik visą apylinkę su šviežia Brocktone kepta lietuviška duona, dargi lietuvių laikomų bičių medumi — už patarnavimą nė cento neimdamas, o tik norėdamas padėti tautiečiams. Už tai visi jam labai dėkingi.

Šią sukaktį minint buvo pasakyta keletą prasmingų kalbų ir linkėjimų ir įteiktas simbolinis pasveikinimas su visų esančių parašais. Kalbėjo C. Mickūnas, E. Bliudnikas, M. Biliūnas ir E. Jansonas. Po sugiedotų Ilgiausių metų, pats solenizantas F. Mandeikis visiems nuoširdžiai padėjo, ypač ponios, kurios jam padėjo pasiruošti ir visiems už atsilankymą, už dovanas, už malonius ir nuoširdžius linkėjimus. Visi smagiai linksminosi — valgė, gėrė ir šoko net iki 2 val. ryto. Taigi geriausios sveikatos ir daugelį laimingų metų ateičiai visi nuoširdžiai linkime. (eja)

ELIZABETH

VASARIO 16 ELIZABETH

Sparčiai artinasi Vasario šešioliktoji — ta ypatingoji diena mūsų istorijoje. Svarbi ji visų pirma tuomi, kad Lietuvos Tarybos pastangų ir ryžto dėka Lietuva pasiskelbė atstatanti savo valstybinę nepriklausomybę. Dėl to ši šventė yra tapusi ne tik tėvynėje, bet ir visur laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių tautinė šventė.

Elizabetho ir apylinkių lietuviai uoliai ruošiasi šiai šventei. Nors žmonių skaičius yra kiek sumažėjęs, vis dėl to atėjus Vasario šešioliktajai, visi išdidžiai žengia į minėjimo iškilmių salę, tarytum į kokius tautinius atlydus. Tvairių pažiūrų skirtumai savaime dingsta, nes visus riša laisvės troškimas Lietuvai.

Kaip bus ši diena minima šiemet? Minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 10 dieną. Pamaldos už Lietuvą prasidės vienuoliktą valandą, šv. Petro ir Pauliaus lietuvių bažnyčioje, 211 Ripley Place, Elizabeth Tuojau po pamaldų visi eisime į Lietuvių Laisvės salę, kur 12 val. 30 min. prasidės iškilmingas minėjimas. Atitinkamu žodžiu į mūsų prabilęs rašytojas Vytautas Volertas iš Delran, N. J. Meninėje dalyje pasirodys sol. Ona Šalčiūnienė, taipgi iš Delran, N. J. Jai akompanuos Frances Sanikutė. Eilėraščius deklamuos Dr. Vincas Kudirkos lituanistinės mokyklos mokiniai Ramunė ir Rasa Kligytė, Monika ir Tomas Šernai ir Vydas Matonis. Pagaliau savo vikriais šokiais mus pradžiugins New Jersey

tautinių šokių grupė Liepsna, vadovaujant Rūtai Mickūnienei. Akordeono palyda Emilijos Skrodytės.

Kaip matome programa įvairi ir sklandi. LB Elizabetho apyl. valdyba nuoširdžiai kviečia visus vasario 10 d. gausiai dalyvauti šiame Lietuvos Nepriklausomybės minėjime. (j.p.v.)

ATITAIŠYMAS

Į Dirvoje spausdintą St. Santvaro straipsnį "Vilniaus universitetas 400 metų savarose" išbrovė keletas stambesnių klaidų, kurias čia atitaisome:

1979 m. Dirvos nr. 48, 5 psl.

9-toj pastraipoj atspausdinta: "Rašydamas Lietuvos istoriją, štai ką apie tai sako dr. Ant. Rukša" ... Turi būti: "Rašydamas Lietuvos universitetų istoriją" ...

Dirvos nr. 49, 5 psl.:

3-čioj pastraipoj atspausdinta: "1579 m. buvo įsteigta Vilniaus kolegija" ... Turi būti: "1570 m. buvo įsteigta Vilniaus kolegija";

8-toj pastraipoj atspausdinta: "... tai, nemokėdami lietuvių (of ignorantiam ...)". Turi būti: "... tai jie, nemokėdami lietuvių kalbos (ob ignorantiam ...)";

14-toj pastraipoj atspausdinta: "... ir Vilniaus profesūra, ir studentija". Turi būti: "... ir Vilniaus universiteto profesūra, ir studentija";

Dirvos nr. 50, 5 psl.:

8-toj pastraipoj atspausdin-

ta: "Vilniaus akademijos filosofas magistras". Turi būti: "Vilniaus akademijos filosofijos magistras". Toje pačioj pastraipoj atspausdinta: "Rankraštis yra saugomas", o turi būti: "Rankraštis buvo saugomas";

9 psl. 2-roj pastraipoj atspausdinta: "1824-1930 m. kuratoriaus pareigas ėjo". Turi būti: "1824-1830 m. kuratoriaus pareigas ėjo".

1980 m. Dirvos nr. 1, 6 psl. 4-toj pastraipoj atspausdinta: "... kad "korozai" ...". Turi būti: "... kad "koronaižai" ...".

Dirvos nr. 2:

5 psl. 11-toj pastraipoj atspausdinta: "Lietuvos universitetas buvo uždarytas". Turi būti: "Lietuvos universitetai buvo uždaryti";

6 psl. minimoj literatūroj, kuria buvo naudotasi straipsnį rašant, atspausdinta: "A. Rukša, J. Rukšys: "Vilniaus universitete LE XXXIV t." ...". Turi būti: "A. Rukša, J. Rukšys: "Vilniaus universitetas, LE XXXIV t." ...".

Už korektūros klaidas atsiprašome.

OPPORTUNITY FOR
PROFESSIONAL HELP
For 313 bed General Hospital
REGISTERED RESPIRATORY
THERAPIST
Must be C.R.T.T. or Eligible for
certification. For all shifts
REGISTERED NURSES
For all services and all shifts.
Salary commensurate with experience
and ability. Liberal personnel policies
& fringe benefits. Apply call or write
to: Personnel Office
ST. MARY'S HOSPITAL
129 N. 8th Street
East St. Louis, Ill.
618-274-1900
An Equal Opportunity Employer
(16)

"Amber Holidays"

1980 M. EKSORSIJOS I LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS:

Kovo 20 — \$ 899.00	Liepos 15 — \$ 999.00
Balandžio 3 — \$ 899.00	Rugpjūčio 7 — \$ 999.00
Baland. 16* — \$ 879.00	Rugpjūčio 13 — \$1199.00
Gegužės 7* — \$ 899.00	(su Ryga)
Gegužės 14* — \$ 899.00	Rugpjūčio 28 — \$ 999.00
Gegužės 21 — \$1199.00	Rugsėjo 17* — \$ 899.00
(su Ryga)	Rugsėjo 24* — \$ 899.00
Birželio 5 — \$ 999.00	Spalio 8* — \$ 879.00
Birželio 19 — \$ 999.00	Gruodžio 26 — \$ 779.00
Birželio 23 — \$ 949.00	

* Tiesioginis skridimas (non-stop) Chicago—Amsterdamas—Maskva.

Visos grupės aplankys KAUNĄ ir TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

Registruokitės iš anksto —
GRUPESE VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos tvarkome dokumentus asmeniškai ir paštu — paruošimas yra tik \$30.00.

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, turinti daugiausia patyrimo kelionių organizavime, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI ir RŪPESTINGAI išsiunčia visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Ištaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIENĖ ir ALBINA RUDZIŪNIENĖ.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

PABALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

Pabaltiečių slidinėjimo pirmenybės įvyks vasario 9 ir 10 Moonstone Ski Resort, apie 18 mylių į šiaurę nuo Barrie, Ont. Varžybas vykdo Toronto estų sporto klubas "KALEV".

Pirmenybių programoje bus alpinistinės ir cross-country varžybos.

Alpinistinės varžybos

vyks šeštadienį, vasario 9, nuo 10 val. ryto.

Dalyvavimas yra atviras visiems pabaltiečių slidinėjtojams.

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių varžybų pasekmių, atskirų rungčių visai nevykdant.

Dalyvių registracija atliekama iki 1980 m. vasario 2 d., šiuo adresu: Mr. Helmut Jaaguste, 62 Talbot Rd., Willowdale, Ont. M2M

1R9. Telefonas: (416) 223-6141.

Lietuvių slidinėjtojų dalyvavimą koordinuoja ir lietuvių pirmenybių išvedimu rūpinasi ŠALFAS S-gos Slidinėjimo Komitetas, kurio vadovas yra: Mr. Mečys Empakeris, 6 Robin Hood Rd., Islington, Ont. M9M 2W7. Tel. (416) 231-1487.

JAV gyveną slidinėjtojai gali kreiptis į ŠALFAS S-gos Slidinėjimo Komiteto narį — Vytenį Čiurlionį, 19755 Upper Terrace, Euclid, Ohio 44117. Tel. (216) 481-1525.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ŽIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

IŠNUOMOJAMAS 5 kambarių butas II aukšte. Naujos parapijos rajone. Naujai atremontuotas. Pagedaujama 2 asmenų šeima vyresnio amžiaus. Skambinti: 481-0744. (4-6)

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

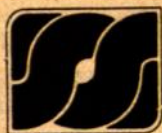
DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

MOKAME AUKŠČIAUSIA NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$100
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$100
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$100
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$100
72 mėnesiams

8% įnešus \$100
96 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/2%)

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/2%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS
PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEPTADIENIAIS. UZDARYTA PIRMADIENIAIS.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street
481-8552

32800 Center Ridge Road 13515 Euclid Ave.
779-5915 681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

GERIAUSIAS PUSMETINIS JUMS UŽ ŽEMIAUSIAS KAINAS, KURIOS NESIKARTOS

Kiekvienas sudėjimas garantuojamas gerai ir gražiai.

Visiems sudėjimams įskaitomas kirpimas ir stilizavimas.

Soft Velvet Perm

Gaukite vieną iš šių nuostabių sudėjimų kol jie yra prieinami už šią ekonomišką kainą. Plaukias vingiuotas judės, duodas paramą ten, kur plaukų stilius reikalauja. Puikus sudėjimo... švelni ir natūrali išvaizda.

tik
\$14.95
ne \$25

Helene Curtis Perm

Vienas iš labiausiai žinomų vardų išsilaikančiajame sudėjime jūsų plaukai bus puikūs be priekaišto ir lengvai tvarkomi, net jeigu yra ploni, sausi, žili, dažyti ar išbaltinti. Švelnus pagerinimas ir puikūs plaukai.

tik
\$16.95
ne \$30

UniPerm

Labiausiai žinomas vardas išsilaikančiuose sudėjimuose. Daugelyje salonų ima iki \$50 už šį sudėjimą ir nepadarą jo taip gerai kaip mes.

tik
\$21.95

Mes taip pat turime Pantene ir "No Set" sušukavimą ir Go sudėjimą moterims ir vyrams.

Stilizuotas kirpimas

Puikiai paruošti kirpimo ekspertai duos jums išvaizdą kuri kaip tik tinka jums. Šiandieninį lengvai išlaikomą stilių puikiai pritaikytą jūsų gyvenimo stiliui. Užsisakykite dabar kirpimą, kuris duos jums išvaizdą, kuria būsite patenkinti.

Tik **\$5.95**

Plovimas ir sudėjimas

Mūsų šukuotojai yra laimėję daugelį premijų stilizavimo varžybose krašte. Jie pritaikys stilių specialiai jums. Jūs atrodysite ir jausitės visada geriausioje formoje.

\$5.45

Penktad., šeštad. ir prieš šventes 50 centų daugiau.

andré duval

EAST

- 406 Euclid Ave., 2d F. 781-3161
- Southgate, 5899 Warrensville, 663-6346
- Severance Center, 382-2600, 382-2569
- Shoregat, Lake Shore Blvd., 944-6700
- Mentor, 255-9115, next to Zayre's
- Opposite Eastgate, 449-3435

WEST

- Opposite Southland, 845-3400
- Opposite Westgate, 333-6646
- Parmatown, 884-6300
- Sheffield Center, Lorain 233-7211, Elyria 324-5742

Northville, Michigan 48167

Plymouth Center is currently interviewing for RN and LPN positions on all shifts. We offer a unique work experience with the mentally retarded and developmentally disabled:

- Active member of interdisciplinary team.
- No shift rotation.
- Salary \$18,875.00 for R.N.'s, starting salary to \$15,994.00 for L.P.N.'s with excellent fringe benefits provided by the Michigan Department of Civil Service.

PLEASE CONTACT MR. RANDY PHILLIP, R.N.
AT 313-453-1500, Ext. 324

PLYMOUTH CENTER FOR HUMAN DEVELOPMENT
15480 SHELDON ROAD, NORTHVILLE, MICHIGAN 48167
An Equal Opportunity Employer

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Vasario 16-osios minėjimas Clevelande įvyks sekmadienį, vasario mėn. 17 d. 4 val. p. p. DMNP lietuvių parapijos salėje. Kalbas pasakys JAV kongreso narė Mary Rosé Oakar ir VLIKO teisinė patarėja dr. Elena Armanienė. Koncertinę dalį atliks Čiurlionio Ansamblio vyrų choras diriguojamas kompozitoriaus A. Mikulskio. Minėjimą rengia ALT Clevelando skyrius.

MIRĖ KPT. JUOZAS KUBILIŪNAS

Praeitą savaitę nuo širdies smūgio mirė savo namuose Kirtland, Ohio. Lietuvos kariuomenės kapitonas Juozas Kubiliūnas.

Atsisveikinime sausio 23 d. Jokubauskų koplyčioje maldas kalbėjo kleb. kun. B. Ivanauskas, atsisveikinimo žodžius pasakė LB Clevelando apyl. pirm. J. Malskis, Balso direkt. O. Jokūbaitienė ir pensininkų klubo pirm. V. Mariūnas.

Po gedulingų pamaldų šv. Jurgio bažnyčioje sausio 24 d. palaidotas Visų Sielių kapinėse.

Dukrai Ramunei Kubiliūnaitei ir artimiesiems reikiame užuojautą.

• Lietuvių Namų akcininkai, kurie sutiktų kandidatuoti į Lietuvių direktorius prašomi pranešti iki š. m. vasario mėn. 2 d. nominacijų komisijai, kurią sudaro Viktoras August, Ona Jokūbaitienė ir Petras Luiza.

• Ohio Auto Body, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilių atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

INCOME TAX SERVICE

Day and evening hours by appointment only Guth & Širvaitis attorneys 877 East 185 Street. Located at Lithuanian Hall. Phone: 692-1222. (5-14)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PILĖNŲ TUNTO SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETAS

maloniai kviečia visus į tradicinį

UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ BALIŲ

1980 m. vasario mėn. 16 d., šeštadienį, 7 val. vak.

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMUOSE, 877 EAST 185 ST.

Linksma skautiška programa, šilta vakarienė, blynai ir kitoki užgavėnių valgiai. Šampanas. Šokiams groja R. STRIMAIČIO orkestras.

Pelnas skiriamas skautų vasaros stovyklai.

KAINA ASMENIUI \$12.00.

JAUNIMUI \$5.00.

Bilietus platina ir stalus rezervuoja M. Puškorienė, tel. 486-8613.

Kultūrinės popietės programos atlikėjai J. Stempužis ir D. Staniškienė su DMNP parapijos klebonu kun. G. Kijausku, S. J. V. Bacevičiaus nuotr.

Vilniaus istorinius bruožus su pritaikinta muzika paruošė Juozas Stempužis. Skaidres rodė ir apšvietimą tvarkė M. Juodišius ir Algis Miškinis. Skaidrės - V. Bacevičiaus, A. Idzelio, A. Majorovo ir J. Vyšnio. Garsinė sistema M. Capo ir L. Johansono. Programos viršelį puošė Sv. Onos bažnyčios nuotrauka.

Kultūrinę popietę uždarė kun. G. Kijauskas, S. J. šiltu žodžiu dėkodamas visiems atsilankiusiems ir ypač tiems, kurie popietės programą taip meniškai ir gražiai atliko. Toliau kvietė šią išpūdingą kelionę po senąjį Vilnių tęsti dar kartą apžiūrint parodą, ir prie kavos puodelio pasidalinti čia patirtais išpučiais.

Si Vilniaus diena, nukėlusius į sostinės garbingą praeitį ir atskleidusį šio miesto grožį, teskatina mus ir toliau gyventi tėvynės bei Vilniaus meile. (ib)

VILNIUS ŽODYJE IR VAIZDUOSE

Pirmoji šių metų DMNP parapijos kultūrinė popietė, kuri buvo skirta prisiminti mūsų sostinę Vilnių, įvyko sausio 20 d. 4 val. p. p. Kultūrinė popietė susidėjo iš dviejų dalių: dailės darbų parodos ir dailiojo žodžio programos pajvairintos skaidrėmis.

Parodoje buvo išstatyta viso 63 grafikos darbai Vilniaus miesto ir universiteto temomis. Minėti grafikos darbai yra 29 lietuvių dailininkų ir šiuo metu priklauso Ottawos universiteto profesorius G. Procutai. Parodoje paveikslai buvo gražiai išstatyti bei tinkamai su-

grupuoti architekto E. Kersnausko.

Kultūrinės popietės programą atidarė kun. G. Kijauskas, S. J. pakviesdamas į sceną Dalią Staniškienę ir Juozą Stempužį. Sie, pasikeisdami, žodžiu ir muzikos garsais pristatė Vilnių nuo pat jo įkūrimo iki šių dienų. Kartu skaidrėse regėjome ir gražiuosius Vilniaus vaizdus, kurie visus nukėlė tuo momentu į senąją sostinę. Širdyje kiekvienas čia pritarė ir poeto žodžiams: 'Tu mums grįžti kaip aidas, ir iš tolo mylim visa širdim, visais jausmais'.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelėlių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telef. 531-6720.

GINTARO valgykloje

877 East 185 St.

Tel. 531-2131

VĖŽIŲ VAKARIENĖ

Ketvirtadienį, sausio 31 d.

13 dol. asmeniui

Rezervacijas užsakyti iš anksto.

ETHNIC PRIDE.

It's taking on a new meaning.

Get a fresh view of ethnic pride and what it means to Cleveland in the February issue of CLEVELAND MAGAZINE. Where you'll also find a list of the 116 most influential ethnics in Cleveland.

Ethnics. In the February issue of CLEVELAND MAGAZINE. On your newsstand now.

CLEVELAND

MAGAZINE

Detroito jaunimo ansamblis, vadovaujamas muz. S. Sližio, sausio 26 d. Clevelande su dideliu pasisekimu suvaidino A. Gustaičio muzikinį veikalą "Sekminių vaikinikas". Spektaklį žiūrėjo apie 600 asmenų. Nuotraukoje LB Ohio apyg. pirm. dr. A. Butkus dėkoja spektaklio atlikėjams — ansamblio nariams ir vadovams J. Sližiui, G. Gobienei ir J. Pusdešriui. Plačiau apie koncertą kitame Dirvos numery.

J. Garlos nuotr.

DIRVA

ALTAS SMERKIA MASKVOS KOLONIALINĘ AGRESIJĄ

Sovietų Sąjungai Afganistano okupavimu plečiant savo kolonialinę imperiją Amerikos Lietuvių Tarybos vardu pirm. dr. Kazys Šidlauskas pasiuntė telegramą JAV prezidentui Carteriui, pareikšdamas, kad Altas stipriai remia Amerikos sprendimą ekonominio ir technologinio embargo keliu parodyti pasipriešinimą Maskvos kolonializmui. Telegramoje pažymima, kad Altas remia JAV siūlomą Maskvos olimpiados boikotą. Laisvojo pasaulio kraštai turi parodyti, kad negali būti toleruojama Sov. Sąjungos teroristinė taktika.

Amerikos Lietuvių Taryba taip pat nuoširdžiai remia Vyr. Liet. Išlaisvinimo Komiteto paskelbtą sprendimą, kuriuo smerkiama Maskvos agresija Afga-

nistane ir kitur, kuriuo remiamas JAV ir kitų laisvojo pasaulio valstybių ekonominis ir technologinis boikotas prieš Sov. Sąjungą. Altas remia Vliko pasiūlymą, kad laisvojo pasaulio valstybės nedalyvautų Maskvos olimpiadoje, kad Amerikos lietuviai susilaikytų nuo važiavimų į okupuotą Lietuvą ir į Maskvos olimpiadą, tuo prisidėdami prie gruožuoniškos Sovietų Sąjungos boikoto.

MIRĖ JONAS MATULIONIS

Sausio 24 d. Toronte mirė buvęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmasis pirmininkas Jonas Matulionis, sulaukęs 82 m. amžiaus.

Velionis yra buvęs 1955–1957 m. VLIKo pirmininku ir 1958–61 m. PLB pirminku.

Atsisveikinimas su velioniu įvyko sausio 27 d. ir palaidotas sausio 28 d.

RAMUNEI KUBILIŪNAITEI

reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūlime jos tėveliui, Lietuvos kariuomenės kapitoniui JUOZUI KUBILIŪNUI staiga mirus

Janina Ūsienė
Grazina ir Ričardas Pauliukoniai

A. A.

JUOZUI KUBILIŪNUI,

Balfo valdybos nariui, mirus, jo dukrai RAMUNEI ir giminėms reiškia gilią užuojautą

Balfo Valdyba
ir
direktorė

AGR. VYTAUTUI AGLINSKUI

mirus, jo broliams jūrų vyr. skautininkams ALGIRDUI ir KESTUČIUI bei artimiesiems reiškiame užuojautą

LSB Jūrų Skautininkų
Grandis

• Inž. Jonas Stankūnas, dirbąs Malcom Pirnie, Inc. inžinerijos kompanijoje White Plains, N. Y., yra išrinktas "Engineering News-Record" inžinierių žurnalo, kaip vienas iš trisdešimties inžinierių visoje Amerikoje, kurie daugiausiai pasižymėjo savo darbu 1979 metų laikotarpyje. Žurnalas cituoja, kad J. Stankūnas savo darbu suprojektuodamas Clevelando miestui užteršto vandens valymo įmonę sutaupys Clevelando miestui apie 4 milijonus galionų alyvos kuro per metus.

• Pianisto Vytauto Smetonos koncertą transliuos New York Times radijo stotys (AM 15.50 ir FM 96.3) šį penktadienį, vasario 1 d. tarp 11 ir 12 val. ryto.

• P. Kapinskas, Providence, R. I., siūsdamas auką Dirvai, 25 dol. prašė persiųsti Lietuvių Tautos Fondui, ką mielai padarėmė.

Aukos Dirvai

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

L. Dautartas, Richmond Hts.	2.00
F. Baranauskienė, Cleveland	2.00
Cicero jūrų šaulių kuopa "Klaipėda"	25.00
J. Kažemėkaitytė, Racine	2.00
F. Salpukas, Flushing	5.00
U. Juodvalkis, Providence	7.00
J. Augutis, Rockford	5.00
A. J. Tomkus, Meriden ..	2.00
L. Švelnis, Needham	2.00
E. Dargis, Laurel	2.00
V. Miškinis, Toronto	2.00
B. Venslovas, Stoney Creek	2.00
J. Veblaitis, Union	5.00
V. Sirutis, Los Angeles ..	2.00
B. N. Kašinskai, W. Henrietta	10.00
V. Sutkus, Bad Kreuznach	87.00
M. Tijiūnelis, Euclid	5.00
O. Daškevičienė, Chicago	7.00
V. Viliūnas, Mays Landing	2.00
V. Kulbokas, Cicero	7.00
J. Stonkus, Hamilton	12.00
J. Matulevičius, Worcester	12.00
J. Kaklauskas, Cleveland	3.00
G. Galinauskienė, Dorchester	5.00
O. Adomavičienė, Winchester	4.00
J. Radas, Livonia	7.00
G. Musteikienė, Chicago	2.00
A. Balčiūnas, Santa Monica	2.00
S. Augaitis, Watertown ..	5.00
T. Kavaliauskienė, Detroit	2.00
S. Skorupskas, W. Bloomfield	2.00
A. Plioplys, Toronto	7.00
G. Jančauskienė, Hyannis	2.00
S. Radžiūnas, Omaha	2.00
L. Garbačiauskas, Stayner	12.00
S. Lazdinis, Euclid	7.00
A. Dilba, Philadelphia	7.00
St. Pročkys, Chicago	7.00
A. Misiūnas, Chicago	2.00
N. Miškinis, Orchard Lake	2.00
J. Glemža, Vokietija	2.00
J. Dunčia, Southfield	2.00
G. Candless, Fairfax	2.00
K. Miklas, Plainview	2.00
VI. Noreika, Boston	7.00
H. Misliauskas, Media	7.00
A. Gvezdys, St. Catherines	7.00
A. Neverauskas, Chicago	7.00

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS

rengiamas

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS VASARIO 16-SIOS MINĖJIMAS

įvyks šią tvarka:

ŠEŠTADINENĮ, vasario 9 d. 12 v. žuvusiųjų pagerbimas Jaunimo Centro sodelyje.

SEKMADIENĮ, vasario 10 d.: 10:30 val. pamaldos Š. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Šv. Mišias atnašauja ir pamokslą savo vysk. Vincentas Brizgys. Gieda parapijos choras.

10 val. pamaldos Lietuvių Ev. Liut. Tėviškės parapijos bažnyčioje. Pamaldas laiko kun. A. Traakis.

Akademinei daliai 2 v. p. p. **MARIJOS AUKŠT. MOKYKLOS AUDITORIJOJ.** Kalbėtojai kongresmanas Martin A. Russo ir inž. Grožvydas Lazauskas. Meninę dalį išpildo sol. Margarita Momkienė, Genovaitė Mažeikienė ir Algirdas Brazis. Akomp. muz. A. Vasaitis.

Lietuvių visuomenė kviečiama minėjime gausiai dalyvauti. Organizacijos pamaldose ir minėjime dalyvauja su vėliavomis.

Aukos organizacijos ir paskiri asmenys prašome įteikti minėjime arba siųsti Chicago Lietuvių Tarybos išd. Irenai Sankus 2520 W. 68th St., Chicago, Ill. 60629.

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBA

SUIMTASIS SKUODIS YRA GIMĘS AMERIKOJ

Naujai įsteigta Informacijos Tarnyba New Yorke sužinojo, kad Vytautas Skuodis, kuris buvo areštuotas Lietuvoje prieš savaitę, yra gimęs Jungtinės Amerikos Valstybėse.

UPI žinių agentūra sausio 14 dieną pranešė, kad Skuodis, geologas, Vilniaus universiteto dėstytojas, buvo areštuotas už prisidėjimą prie 45 Pabaltiečių pasirašyto pareiškimo. Tame pareiškime Molotovo-Ribentropo pakto 40 metų sukakties proga reikalaujama, kad visos svetimos kariuomenės paliktų Pabaltijį ir kad Pabaltiečių kraštams būtų suteikta garantuota tautos apsisprendimo teisė.

Aušros Vartų parapijos Chicago metrikų knyga parodo, kad Vytautas Skuodis gimė 1929 m. kovo mėn. 21 d. Chicagoje, ir buvo pakrikštytas Benediktu Vytautu Skodžiu. Dokumentai įrodo, kad Vytauto Skuodžio motina buvusi Elizabeth Markevičius, tėvas Peter Scott-Skodžius.

Vytautas Skuodis yra geologas, baigė Vilniaus universitetą 1953 metais. 1953-69 metais dirbo geologu Visasąjunginiame "Hidroprojekto" institute, o nuo 1969 metų - Vilniaus universiteto dėstytojas.

V. Rinkevičius, Detroit .. 2.00
D. Usas, Maspeth

Dr. S. Virkutis,

East New Mark

K. Bendoraitis, Vokietija 31.00

Br. Thomas,

North Miami Beach 7.00

LB Hot Springs

Apyl. Valdyba

K. Laukaitis, Hinsdale .. 2.00

V. Viskanta, Chicago 7.00

C. S. U. Lietuvių Studentų

Organizacija Cleveland 25.00

V. Morkūnas, Toronto .. 1.00

L. Virbickas,

St. Petersburg

K. Karečka, Putnam

P. Kapiskas, Providence 5.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

jas. Skuodis pasižymėjo savo moksliniais darbais tyrinėjant Dauguvos slėnio geologiją.

Paskutiniu laiku kiti lietuviai buvo suareštuoti už pasirašymą prie 45 Pabaltiečių pareiškimo, jų tarpe - ekonomistas Antanas Terleckas ir studentas Julius Sasnauskas. Bet tik Skuodžio atveju žinoma, kad jis gimęs JAV-se.

Opportunity for

**REGISTERED NURSES
LPN'S
RN'S
LPN'S**

Opportunity to become part of a highly skilled, highly motivated nursing team with newest concepts in nursing care. Openings now available on all shifts, full and part time. Good wages and benefits depending on experience, plus shift differential.

APPLY

**PAWTUCKET INSTITUTE
FOR HEALTH SERVICES**

70 Gill Ave.

(OFF NEWPORT AVE.)

Pawtucket, R. I.

401-722-7900

(3-8)

**AUTOMATIC SCREW MACHINE
OPERATORS**

NEEDED-DAY (SHIFT)

• Spindle Acme Gridley

• 5 Spindle Davenport

• 5 Spindle W & S AUTO

• 2 AB-W & S Single

Spindle Chucker

• No 4 & No. 5 Warner & Swasey

Turret Lathe

CONTINENTAL LP PRODUCTS

130 W. YORK TOWN, DALLAS, TX.

JIM CAMPBELL, 214-741-6081

(44-8)

MACHINIST experienced for setup & run engine lathes. Also machinist for setup & programming CNC lathe. Call VADCO, INC., DELRAN, N. J. 08075. 609 461-0282

(50-5)

Wanted

**BORING MILL
OPERATORS**

Precision work — Journeymen or 3 years experience — Nights — Overtime — Long Program — Association Shop — Full Fringe Benefits — Union Shop UAW Local 157.

**DEARBORN TOOL &
MACHINE CORP.**

10200 FORD ROAD

DEARBORN, MICH. 48216

(Ford Rd. & Wyoming)

Phone 313-582-3636

An Equal Opportunity Employer (4-10)